Årsrapport 2017

SPAREBANKSTIFTELSEN DNB

Soul Sessions har skapt et miljø for alle som er opptatt av streetdance. Her fra Sentralen i Oslo i oktober 2017. Gjengen bak konseptet har fått støtte til å spre fridanssamlingene til flere steder i landet.

Vi utløser gode krefter

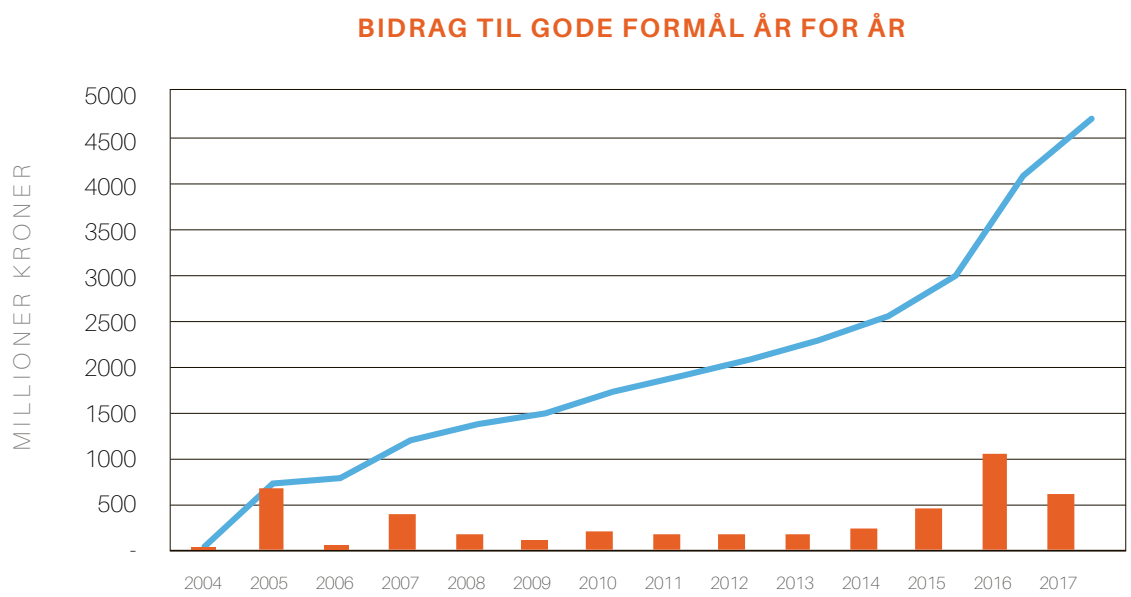

Siden starten har Sparebankstiftelsen DNB bidratt med over 4,5 milliarder kroner til gode formål.

Sparebankstiftelsen DNB er en allmennyttig stiftelse med et todelt formål: Å ivareta sparebanktradisjonen med å gi bidrag til allmenn nytte, og å være langsiktig eier i DNB.

Stiftelsen ønsker å bidra til et samfunn med flere skapende, aktive og ansvarsbevisste mennesker, og støtter særlig prosjekter som skaper engasjement, involverer frivillige og som gir et positivt bidrag til barn og unge.

I 2017 brukte Sparebankstiftelsen DNB 629 millioner kroner til allmennyttige formål.

Fordeling av midlene i 2017:

- 390 millioner kroner ble gitt til 960 ulike lokale og nasjonale samfunnsnyttige tiltak.
- Allmennyttige investeringer for 201 millioner kroner, fordelt på instrumenter til musikere, kunst til museer og en kartsamling til Nasjonalbiblioteket.
- 39 millioner kroner ble gitt til å skape aktivitet knyttet til tildelinger og investeringer.

Grafen viser Sparebankstiftelsen DNBs bidrag til samfunnsnyttige formål akkumulert siden starten i 2004. Søylene viser bidragene år for år.

Hovedmålgruppe: barn og unge opp til 25 år.

Tildelinger og investeringer

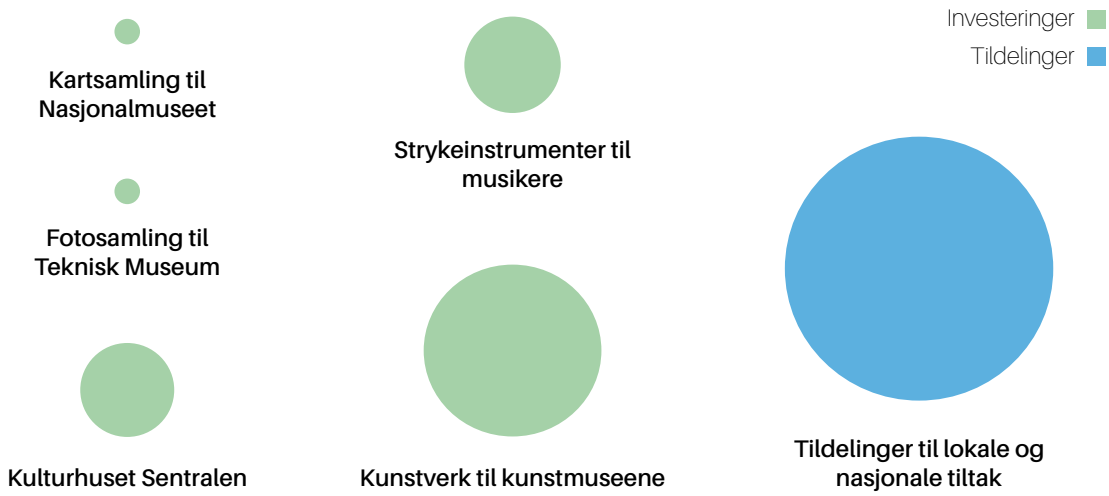

Sparebankstiftelsen DNB gir allmennyttige bidrag i form av gaver til lokale tiltak på Østlandet og nasjonale tiltak over hele landet. Videre investerer vi i kunst til norske museer og strykeinstrumenter til ledende norske musikere. I 2008 investerte stiftelsen i en fotosamling til Teknisk Museum og i 2017 ble det investert i en kartsamling til Nasjonalbiblioteket. Stiftelsen driver også kulturhuset Sentralen i Kvadraturen i Oslo.

Historiske norgeskart til Nasjonalbiblioteket

William B. Ginsberg har bygget opp sin samling med kart over Norge og nordområdene gjennom 30 år. Samlingen består av atlas og løse kartblad, til sammen flere tusen kart fordelt på rundt tusen enheter. Verdien er satt til rundt 60 millioner kroner.

En nærmest komplett samling av historiske kart over Norge og nordområdene ble kjøpt av Sparebankstiftelsen DNB i 2017 for deponering i Nasjonalbiblioteket. Samlingen er bygget opp over flere tiår av amerikaneren William Ginsberg.

Nasjonalbiblioteket vil etablere et eget kartsenter og bygge et nytt visningslokale for samlingen.

– Når denne fantastiske gaven slås sammen med vår eksisterende kartsamling, vil Nasjonalbiblioteket ha den største og mest systematisk oppbygde samlingen av kart over Norge og nordområdene i verden og dermed bli en av de viktigste kartsamlingene for forskning i Europa, sa direktør for Nasjonalbiblioteket Aslak Sira Myhre da kjøpet av kartsamlingen ble offentliggjort.

Kunstkjøp som investeringer

Siden 2005 har Sparebankstiftelsen DNB kjøpt kunst som vises på norske museer. Kunstsamlingen eies av stiftelsen, men verkene lånes ut med langsiktige avtaler og vil i overskuelig fremtid være en integrert del av de forskjellige museenes egne samlinger.

Overordnet prioriterer vi å erverve kunstnere og verk som i liten grad er offentlig tilgjengelig i Norge. Vi ønsker å bidra til å komplettere museenes eksisterende samlinger snarere enn å kjøpe mer av det de allerede har fra før. Kunstverkene erverves i samarbeid med museene, og initiativet til det enkelte innkjøp kan komme fra både oss og dem.

Stiftelsen investerer i norsk og internasjonal kunst til norske museer. I 2017 ble det til sammen kjøpt 32 verk for 170 millioner kroner. Et av disse var «Homme-moustache» av Jean Arp til Henie Onstad Kunstsenter i Bærum.

Hvor kommer pengene fra?

Sparebankstiftelsen DNB eier 8 prosent av aksjene i DNB, og det er utbyttet fra disse aksjene som brukes til ulike samfunnsnyttige prosjekter.

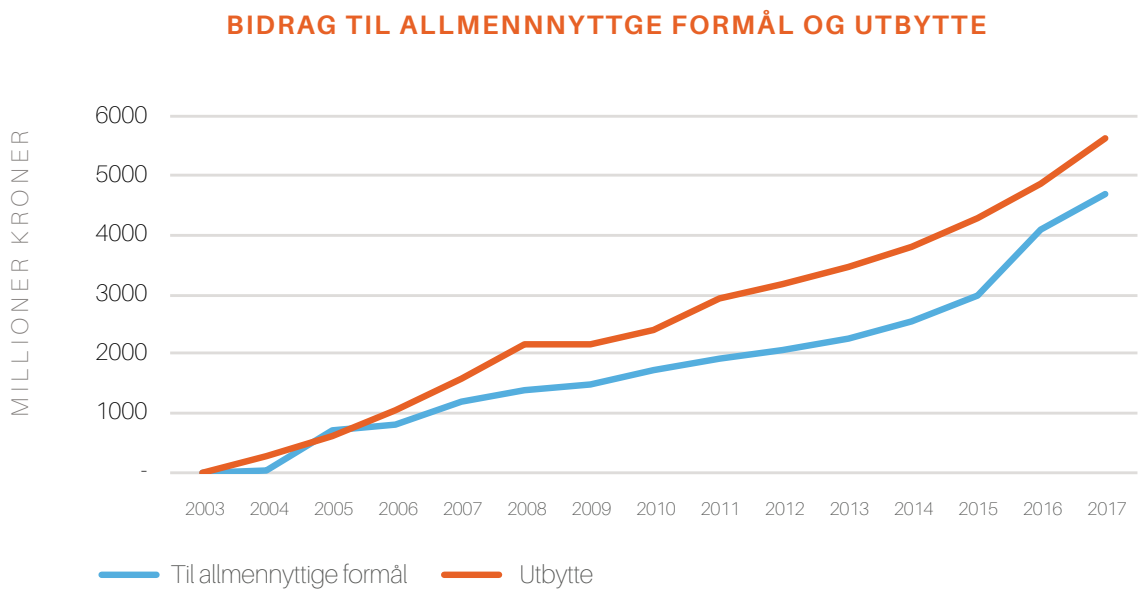

Stiftelsen eier 8 prosent av DNB, og utbyttet fra disse aksjene er førende for hvor mye som kan brukes til allmennyttige formål. Grafen viser utbyttet stiftelsen har mottatt fra DNB siden 2003 (orange linje) og beløp stiftelsen har brukt til allmennyttige formål (blå linje).

Kjenner du til et prosjekt vi bør støtte?

Slik ble stiftelsen etablert

Stiftelsen ble etablert høsten 2002 da tidligere Gjensidige NOR Sparebank ble omdannet til aksjeselskap. Sparebankfondet ble lagt i en nyopprettet stiftelse, som benyttet kapitalen til aksjeinnskudd i den omdannede banken. Gjensidige NOR Sparebank og DNB fusjonerte i 2003, og Sparebankstiftelsen DNB er i dag største private eieren i DNB, med 8 prosent av aksjene.

Den første sparebanken var Christiania Sparebank, som ble etablert i 1822. Bankens hovedkontor i Øvre Slottsgate 3 er nå gjort om til kulturhuset Sentralen med scener, produksjonsrom, spisesteder og kontorplasser for over 350 mennesker som jobber med kulturproduksjon og sosialt entreprenørskap. Sparebankstiftelsen DNB eier og drifter Sentralen, og stiftelsens administrasjon har kontor her.

Sparebankstiftelsen DNB har skapt om gamle Christiania Sparebank i Øvre Slottsgate 3 til kulturhuset Sentralen med scener, produksjonsrom, spisesteder og kontorplasser for over 350 mennesker som jobber med kulturproduksjon og sosialt entreprenørskap.

Våre formålsområder for tildelinger

- **8** Kunst og kultur
- **24** Idrett og lek
- **32** Nærmiljø og kulturarv
- **44** Natur og friluftsliv

For full årsrapport og regnskap for Sparebankstiftelsen DNB i 2017 se side **71-87**.

Kronos Dance Company opptrådte på Soul Sessions, et møtested for folk som driver med alle former for streetdance, på Sentralen i Oslo i oktober 2017. Gjengen bak Soul Sessions Oslo har fått støtte til å spre fridanssamlingene til flere steder i landet.

KUNST OG KULTUR

Sparebankstiftelsen DNB vil øke interessen for og forståelsen av kunst og kultur. Det gjør vi ved å støtte prosjekter som sørger for god formidling og innbyr til deltakelse. Vi støtter tiltak som når bredt, men også talentutvikling.

Siden 2004 har stiftelsen tildelt 647 millioner kroner til formålet kunst og kultur. Dette utgjør 31 prosent av den totale tildelingssummen.

Kunst og kulturformål støttes både i form av sin egenverdi, og som arenaer for inkludering, generasjonsmøter, stedsutvikling, møteplasser og kompetanseheving. Stiftelsen bidrar med støtte til organisasjoner, lag og foreninger som drar i gang og drifter lokale kulturinitiativ.

Innenfor formålsområdet kunst og kultur er 30 prosent av tildelingene siden 2004 gitt til utstyr, som kulisser, kostymer, inventar, utstyr til film/foto/-video, uniformer, kunst- og håndverksutstyr og musikkinstrumenter.

Formidling av litteratur for barn og unge

I 2017 ble i overkant av 4 millioner kroner tildelt litteraturrelaterte organisasjoner, blant annet til flere biblioteker. Prosjektene som støttes har i stor grad til hensikt å skape gode møteplasser mellom kunstnere og publikum. En av disse var

Norsk Litteraturfestival som fikk i overkant av 1 million kroner til å utvide tilbudet for barn og unge, Pegasus, til å omfatte gode forfattermøter for barn og unge også utenom festivalperioden.

Hva brukes pengene til?

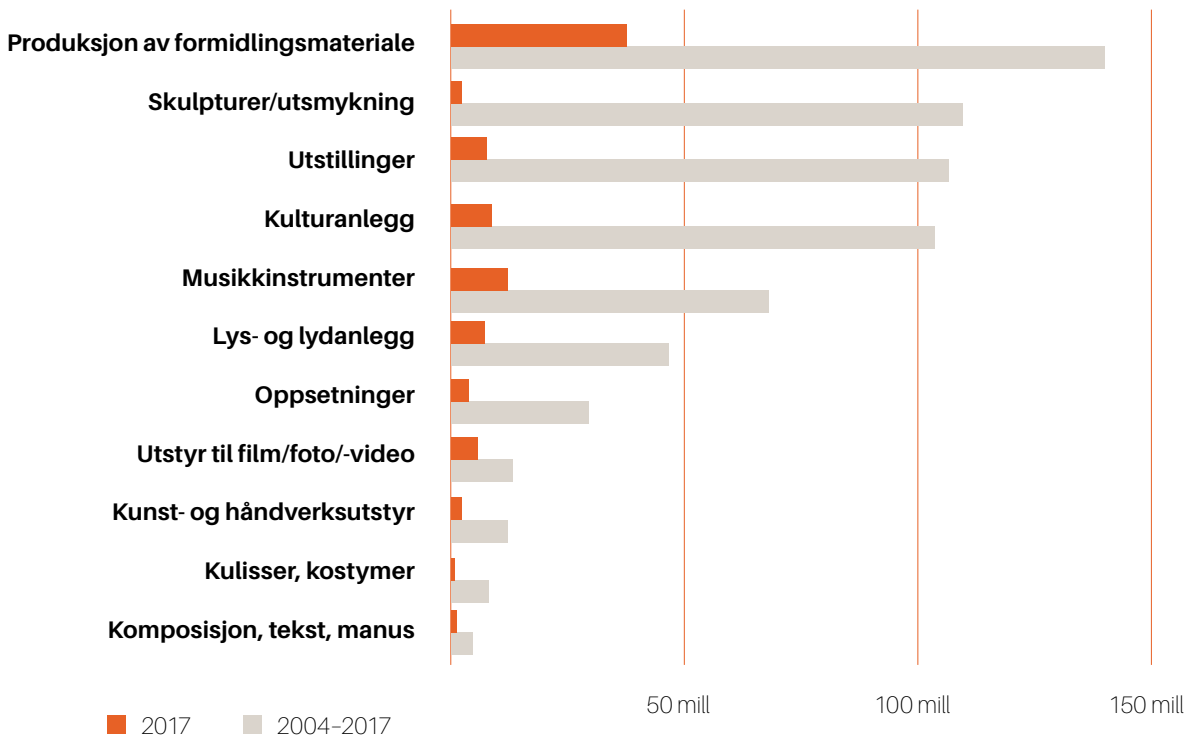

Norsk Litteraturfestival har fått støtte til å utvide tilbudet for barn og unge, Pegasus, til arrangementer også utenom festivalperioden. I februar 2018 besøkte Josef Yohannes Litteraturhus Lillehammer, skaperen av tegneserien «The Urban Legend».

Tilbudet er gratis. Med et helårstilbud når de bredere ut, og kan vise nye målgrupper vei inn i litteraturen.

Kunst og utsmykning

Siden 2004 er 105 millioner kroner gitt til produksjon av ulike utstillinger, tilsvarende rundt 5 prosent av tildelingene. I 2017 gikk 7,5 millioner kroner til utstillinger. Stipendutstilllingen på Oslo Kunstforeningen er en av disse. For å oppmuntre og støtte kunstnere i etableringsfasen deler Sparebankstiftelsen DNB hvert år ut et kunststipend og holder stipendutstilling i samarbeid med Oslo Kunstforening.

Stipendutstillingen er ifølge tidligere stipendmottakere med på å løfte frem viktige, kanskje ennå ikke offentlig synlige aktører hvert år.

– For oss har stipendet vært en anerkjennelse av vår måte å arbeide på, en faglig backing av vårt prosjekt. Økonomisk har det hjulpet oss å realisere flere prosjekter, sier Andrea Bakketun og Christian Tony Norum, som mottok stipendet i 2015.

I 2017 mottok Emilija Škarnulytė

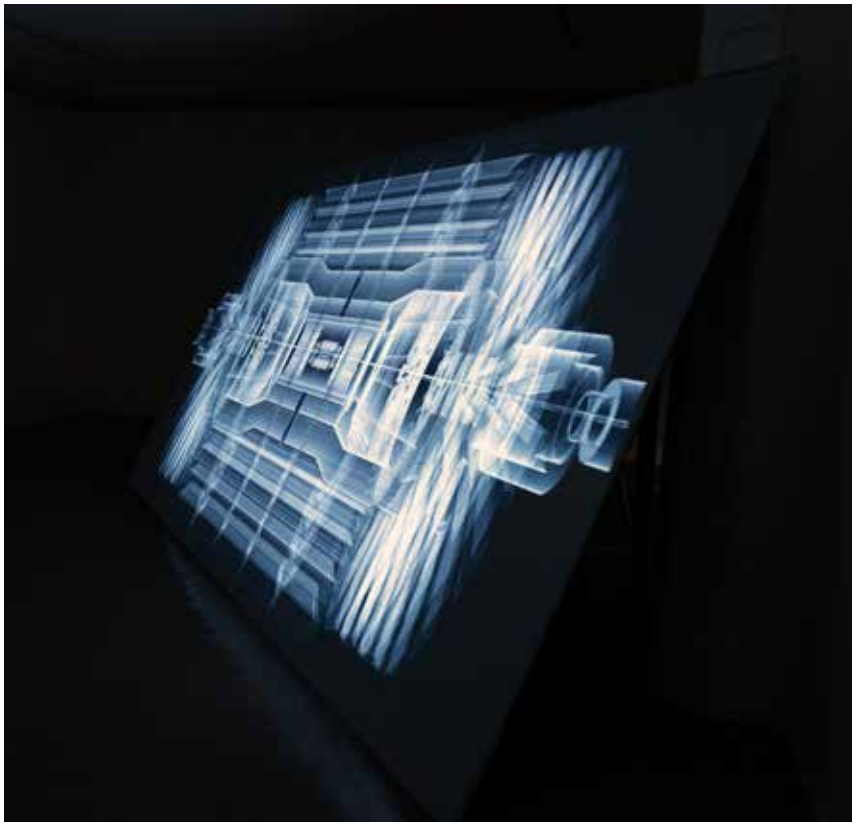

Emilija Škarnulyté mottok Sparebankstiftelsen DNBs kunststipend 2017 på 175.000 kroner for sin videoinstallasjon, som ble vist på Stipendutstillingen i Oslo Kunstforening.

stipendet på 175.000 kroner. Juryen velger stipendmottakerne ut i fra kunstnerne som deltar i den årlige stipendutstillingen.

Inspirasjon til økt spilleglede

2017 var oppstartsår for et nytt program som skal bidra til at unge musikere kan oppleve og utøve klassisk musikk og folkemusikk på et høyt kunstnerisk nivå. I løpet av året har stiftelsen bidratt til å gi et utviklingstilbud til 5 000 unge utøvere innen klassisk musikk, og inspirert rundt 20 000 publikummere, blant annet gjennom støtte til:

- Satsing på nasjonale ungdoms-ensembler for stryk, blås og vokal
- Sommerskoler med orkestertilbud
- Regionale talenttilbud og talentprogram
- Tiltak der forbilder inspirerer til økt spilleglede.
- Dirigentsatsing for unge dirigenter og for dirigenter som arbeider med barn og unge.
- Tiltak for rekruttering til folke-musikkmiljøer.
- Tiltak for rekruttering til instru-mentene obo, fagott, harpe, orgel og kontrabass

Samlet de som spiller på obo og fagott til inspirasjon og motivasjon

Dette er ikke et vanlig syn, for lenge var det færre og færre som spilte på obo og fagott. Men nå gjøres en innsats for å snu trenden. Instrumenter i fokus er et treåring talent- og rekrutteringstiltak med oppstart i 2017 for instrumentene kontrabass, harpe, fagott, obo og orgel, finansiert av Sparebankstiftelsen DNB, i regi av vårt datterselskap Dextra Musica.

I 2017 initierte stiftelsen en dirigentsatsing for unge dirigenter og for dirigenter som arbeider med barn og unge. Bildet er fra Verdens Kuleste Dag 2017 på Akershus festning, der de yngste fikk prøve seg som dirigenter.

20 millioner til dans i 2017

Siden starten er 30 millioner kroner tildelt prosjekter innen dans. Av dette ble hele 20 millioner kroner tildelt i 2017.
Blant annet har Den Norske Opera og Ballett fått støtte til etablering av deres ungdomskompani Nasjonalballetten UNG, og prosjektet På tå hev, som når ut til skoleelever i hele landet. Danseprosjektet TILT, som skal nå mange barn og unge på hele Østlandet med dans, videreføres frem til 2020 med en tildeling på 6 millioner kroner.

På tå hev er et danseformidlingsprogram rettet mot ungdomsskolen og den videregående skolen, i regi av Den Norske Opera & Ballett.

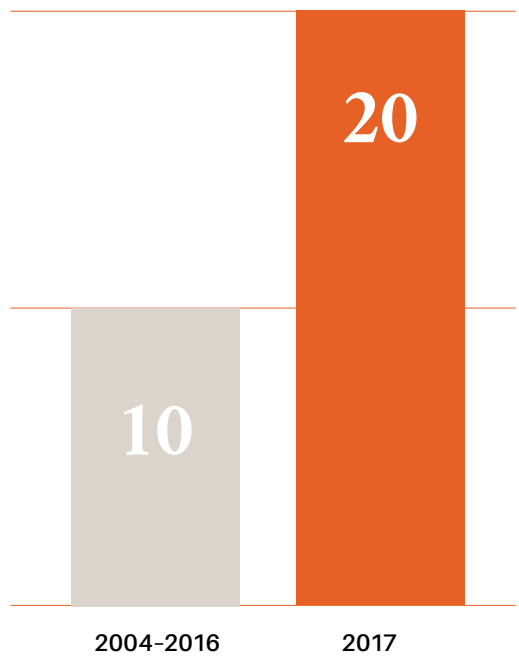

Styrking av korps

Fra 2004 til 2017 har 30 millioner kroner blitt tildelt musikkorps, og 3,47 millioner kroner av disse ble tildelt i 2017. Midlene har først og fremst blitt gitt til instrumenter og kompetanseheving. Det er svært mange korps som søker stiftelsen om støtte, og korps som ikke allerede har fått støtte prioriteres. Dessuten prioriteres samarbeidsprosjekter med andre aktører og korps som gjør særskilte musikalske eller kompetansehevende satsinger.

Et av korpsene som fikk støtte i 2017 var Klyve Skolekorps. De fikk 50.000 kroner til å sende de eldste musikantene på instruktørkurs. Korpset fikk også 90.000 kroner til uniformer i 2015.

Klyve Skolekorps i Skien fikk støtte til å sende de eldste musikantene på instruktørkurs.

Talentutvikling innen akrobatisk scenekunst

Etter å ha kommet gjennom nåløyet, startet ti svært motiverte dansere høsten 2017 på talentprogrammet Frikar X. Frikar X er et nasjonalt talentutviklingsprogram tilknyttet Frikar-Akademiet. Dette er et tilbud til nyutdannede, norske bevegelseskunstnere på nasjonalt toppnivå innen akrobatisk scenekunst, som ligger i skjæringspunktet mellom samtidsdans, akrobatikk og tradisjonsdans.

De utvalgte talentene deltar på treningssamlinger, mesterklasser og på turnéer. Målet med Frikar X er at danserne fra sitt ståsted skal utforske den norske tradisjonsdansen i et moderne format samt dra veksler på hverandres dansekunnskaper.

Frikar har fått tilsammen 3,8 millioner kroner over tre år av Sparebankstiftelsen DNB til talentprogrammet, som også er støttet av blant annet Talent Norge.

Bevegelseskunst på tvers av sjangre

Hallgrim Hansegård i dansekompaniet Frikar har lenge sett et behov for å styrke satsingen på talenter innen fri bevegelseskunst.

– Talentene vil få profesjonell erfaring på toppnivå gjennom arbeid med tre egne produksjoner og et eget utviklingsprogram, sier Hansegård.

Frikar er Norges ledende, profesjonelle dansekompani for moderne norsk tradisjonsdans, stiftet av Hansegård i 2006.

Inspirerer skoleelever til fysisk aktivitet

Frikar X gjennomfører en inspirasjonsturné på 38 ungdomsskoler i Oppland som har aktivitetsparker. Med en blanding av samtidsdans og parkour inspirerer de til mer bruk av parkene, med mål om økt fysisk aktivitet for barn og ungdom.

Turnéen følges opp med blant annet workshop for lærere og nettsider med instruksjon.

Hallgrim Hansegård presenterte de 10 dansetalentene som kom gjennom nåløyet til å delta på Frikar X, et talentprogram innen akrobatisk scenekunst, støttet av Sparebankstiftelsen DNB.

Soul Sessions fritreninger samler folk som er opptatt av streetdance og vil dele dansegleden med hverandre.

MY
MAGINATION
S ALWAYS

Sosialt fellesskap rundt streetdance

Soul Sessions er åpne treningstreff for alle som er interessert i dans. Du får nattklubbstemning og fridans, uten rus. Folk danser og mingler på tvers av alder, danseferdigheter og sjangre.

– Alle type folk kommer hit fra proffe til nybegynnere, fra godt voksne til babyer. Her er noen selvlærte, noen fra dansestudioer, og noen fra operaballetten. Alle møtes – og alle er velkomne – uavhengig av nivå, sier Mathias Jin Budtz.

Han har grunnlagt Soul Sessions sammen med Camilla Tellefsen. Mathias er frilansdanser, underviser i dans og driver dansestudio.

Initiativtakerne jobber for å spre kunnskap om streetdance-stiler og hiphop-kulturen, gjennom dans, musikk og sosialt fellesskap, og har arrangert Soul Sessions, fridanssamlinger, på kulturhuset Sentralen i Oslo gjennom et års tid.

Høsten 2017 fikk de tildelt støtte av Sparebankstiftelsen DNB til å utvide, og arrangere samlinger flere steder i landet.

– Inspirasjonen kommer fra steder som New York og Paris, der jeg opplevde klubbmiljøer som hadde fokus på musikk og dans. Åpne steder hvor man kan komme og lære å danse sammen, og hvor alle som var interessert i dans kom. Første gang jeg opplevde det ble jeg nesten litt paff. For eksempel på nattklubben Djoon i Paris, sier Mathias.

Savnet etter et møtested for folk som drev med alle former for streetdance, var bakgrunnen for at Mathias og Camilla begynte å bygge opp et miljø og skape en nøytral plattform hvor folk fra alle sjangre kunne komme sammen. Soul Sessions er en åpen og frivillig forening.

– Vi skaper et frimiljø for alle som er opptatt av dans, og inspireres av alle slags danseformer og dansere. Dette er en veldig åpen kultur. Majoriteten som kommer er dansenerder – altså de har en spesiell interesse for dans, har ambisjoner om å utvikle seg og ønsker tilhørighet til miljøet.

– Vi er alle hverandres lærere. Du kan komme som helt nybegynner og komme opp på et høyt nivå om du virkelig har viljen, sier Mathias.

Nå ruller Soul Sessions ut konseptet flere steder i landet. Noen utvalgte danseskoler, kulturskoler, dansegrupper og ungdomsklubber som ønsker å bygge opp et dansemiljø får opplæring som gjør dem i stand til å arrangere dansesamlinger som Soul Sessions.

– Det er viktig å skape noen byggeklosser rundt streetdance og fridans. Vi gir opplæring i grunnteknikker, improvisasjon og hvordan å organisere jams. Så lar vi miljøene selv drive dette fremover, sier Mathias.

- Her kommer man og deler dansegleden

I «Gymsalen» på Sentralen i Oslo på søndager, går det i «jaming», eller fridans, og danserne kan melde seg på til «battle».

– Disse fritreningene hver søndag er et veldig kult opplegg. Her kommer man og deler dansegleden med hverandre, og utveksler dans, sier Anna Benedicte Andresen, 16 år. Hun forteller at deltakerne kommer fra ulike danseorganisasjoner, og møtes her til felles dansing.

– Folk driver med alle typer dans, men mest innenfor streetdance.

Her er også folk fra operaballetten, sier Alma Apenteng, 19 år.

Soul Sessions skaper et frimiljø for alle som er opptatt av dans, og inspireres av alle slags danseformer og dansere. Nå rulles konseptet ut flere steder i landet til utvalgte danseskoler, kulturskoler, dansegrupper og ungdomsklubber som ønsker å bygge opp denne formen for fridansmiljø.

Kunst i friluft

Oslofjorden Friluftsråd

Veierland skole på øya Veierland i Vestfold ble lagt ned i 2013. Nå har Oslofjorden Friluftsråd skapt liv igjen i den gamle bygningen som kystledhytte. I tillegg har de satt i gang et kunst- og naturprosjekt for barn i grunnskolen. Formålet er å fremme kunnskap om kunst med utgangspunkt i at Oslofjorden med sin natur og kystlinje har vært og er en viktig inspirasjonskilde for det skapende mennesket.

Oslofjorden Friluftsråd har siden 1998 jobbet med Oslofjorden som «klasserom», og bygget opp et variert undervisningstilbud. De fikk støtte av Sparebankstiftelsen DNB til utstyr til kunstkurset.

Elever fra 1. og 6. klasse fra Brattås skole laget kunst på øya Veierland i juni 2017.

FOTOKUNST SOM NÆRMILJØTILTAK

Med fotokunstprosjektet «På øyenhøyde» ville bydel Sagene i Oslo synliggjøre og engasjere beboere i nærmiljøet.

I et års tid ble fotograf Brian Cliff Olguin kjent med folk som bor i kommunale boliger i bydelen og fotograferte dem. Resultatet ble vist i en utendørs utstilling i mai 2017.

Målet med prosjektet var at alle beboere skal føle seg inkludert der de bor og på tvers av generasjoner, etnisitet og tro- og livssynsbakgrunn. Prosjektet skulle også bidra til integrering, inkludering, stolthet og økt selvfølelse for deltakerne.

Bydel Sagene fikk 65.000 kroner i 2016 til utstyr og produksjon av fotokunstprosjektet.

Barnas leseamfi på biblioteket i Mjøndalen åpnet i september 2017 med snorklipping og underholdning fra blant annet elever fra Mjøndalen og Krokstad skole.

BARNAS LESEAMFI

Barna i Mjøndalen har fått eget leseamfi på Nedre Eiker bibliotek, med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB. Biblioteket ligger sentralt plassert i Mjøndalen og har lese-stunder, arrangementer og forestillinger gjennom året. Barna er en prioritert målgruppe. Amfiet rommer sitte-plasser, bokhyller, garderobe, scene og lesehuler for barna.

ROCKESKOLE I FREDRIKSTAD

På Bruken Rockeskole får ungdom mulighet til å lære å spille og innføring i låtskriving.

Bruken Foreningen jobber for å integrere ungdom og skape gode sosiale nettverk og møteplasser. I tre år har de arrangert festival for barn og ungdom i nærområdet, og Sparebankstiftelsen DNB har tidligere bidratt med mobil scene til dette.

I 2017 bestemte de seg for å starte Bruken Rockeskole hvor ungdom får mulighet til å lære å spille og innføring i låtskriving. De samlet ungdommer fra alle kanter av byen og satte sammen et band. Støtten fra Sparebankstiftelsen DNB har bidratt til nye instrumenter, samt musikkveiledere, instruktører og sangpedagoger som er leid inn for å rådføre.

NYTT TALENTPROGRAM SKAL FINNE DEN NYE GRIEG

I forbindelse med Norsk Komponistforenings 100-årsjubileum i 2017 ble talentprogrammet KUPP for unge komponister lansert, som skal gi Norge nye profilerte komponister med internasjonalt nedslagsfelt.

Seks orkestre fra hele Norge er med på programmet, som alle velger én komponist hver som de forplikter seg til å bestille et helt nytt verk av. Ambisjonen er at verkene skal nå et stort publikum, og bringe nye norske komponisttalenter ut til et internasjonalt marked.

Linn Catrine Lunder i Sparebankstiftelsen DNB (nr. to fra h.) overrakte 500.000 kroner til talentprogrammet, ved Music Norway-direktør Kathrine Synnes Finnskog, (t.h.) prosjektleder i Music Norway Einar Idsøe Eidsvåg (nr. to fra v.) og Jørgen Karlstrøm (t.v.), styreleder Norsk Komponistforening.

De aller beste strykeinstrumentene til musikerne

Stiftelsen har siden 2006 investert i strykeinstrumenter gjennom datterselskapet Dextra Musica. Instrumentene stilles til disposisjon for ledende musikere og for studenter. Til gjengjeld stiller musikerne opp på konserter og som instruktører og inspirasjonskilder for unge musikkskoleelever.

Ved utgangen av 2017 består samlingen av 90 instrumenter, hvorav litt under halvparten er historiske instrumenter. I 2017 startet vi i tillegg arbeidet med å etablere en samling folkemusikkinstrumenter, med mål om å bidra til å ivareta norsk kulturarv, og kunne tilby folkemusikere lån av instrumenter av god kvalitet.

Reproduksjon av Paganinis fiolin til Norges Musikkhøgskole

Fiolinmaker Alberto Giordano lot seg inspirere av den berømte fiolinen «Il Cannone» og bygget en kopi, som nå inspirerer studenter på Norges Musikkhøgskole.

Instrumentet eies av Sparebankstiftelsen DNBs datterselskap Dextra Musica, som investerer i strykeinstrumenter og låner dem til musikere.

Den opprinnelige «Il Cannone» ble laget av fiolinmaker Guarneri Del Gesu i 1743 i Cremona i Italia. Navnet fikk den fra sin eier, Niccolò Paganini, en av tidenes mest kjente fiolinvirtuoser.

Flere fiolinmakere har latt seg inspirere til å lage reproduksjoner av fiolinen. En av disse, er den anerkjente fiolinmakeren Alberto Giordano. I juni 2017 var han i Norge for å overlevere en nylaget reproduksjon av «Il Cannone» til Norges Musikkhøgskole.

– «Il Cannone» har alltid vært en stor kilde til inspirasjon – ikke bare for meg – som er fra Paganinis hjemby Genova – men også for mange fiolinmakere rundt om i verden. Den er virkelig en fascinerende fiolin, sier fiolinmaker Alberto Giordano.

Instrumentet han har bygget er resultatet av inngående undersøkelser av Paganini-fiolinen.

– Det er ikke kun snakk om å kopiere. Jeg har forsøkt å arbeide med fiolinen slik det originale instrumentet ble laget, og forsøkt å finne frem til den tidens mentalitet, og jobbe i deres ånd, sier Alberto.

Den originale «Il Cannone», ble spilt av Paganini gjennom hele hans karriere, fra 1802 til hans død i 1840. I dag tar et museum i Genova vare på det legendariske instrumentet, som er holdt i svært god stand.

Paganini på Paganini-fiolinen

Fiolinist Christopher Thun Andersen var den første som fikk teste den nye fiolinen. Med fiolinmakeren som tilhører spilte han musikk komponert av Paganini selv.

Hva synes du om instrumentet?

– Fiolinen er veldig god og spille på. Den responderer bra. Lyden er nydelig. Jeg kan gjøre alt jeg ønsker på den, sier Cristopher.

Peter Herrresthal, professor ved Norges Musikkhøgskole (i midten), tror det blir veldig interessant for elevene å studere teknikker på instrumentet laget av Alberto Giordano (t.v.). Fiolinist Christopher Thun Andersen (t.h.) var den første som fikk teste den nye fiolinen.

Fiolinmakeren er svært fornøyd med det han hører, og berømmer Cristophers tolkning.

– Når du tenker på Paganinis musikk så tenker du på sangere. Melodien og følelsen av sang var alltid viktigst for Paganini. Jeg hørte sang i dag – og det var nydelig, sier Alberto.

Han forteller at interaksjonen mellom mennesket og instrumentet er svært viktig for en fiolin. Fiolinen utvikles av musikeren. Dersom en erfaren musiker spiller på den først, modner den raskt.

Hvilke egenskaper har «Il Cannone» i forhold til andre fioliner?

– Il Cannone er en ganske spesiell fiolin. Den er kort, med lange vibrerende strenger. Og med ekstremt mye tykkelse, spesielt i bunnen. Det er en utfordring å lage denne type fiolin, fordi det er en risiko for at den blir for tung – for ukomfortabel og for vanskelig å spille på.

Den er veldig forskjellig fra en Stradivari, som alltid var ren, ryddig og perfekt. Her må du grave dypere. Fiolinmakerkunsten til Guarneri var mer distinkt, og innimellom røff. Som du ser på denne, er «snekken» veldig spesiell, og langt unna en klassisk spiral. Denne er røft håndskåret, uten å følge et mønster eller en mal, sier Alberto.

God kombinasjon av nytt og gammelt

Peter Herresthal, professor ved Norges Musikkhøgskole, tror det blir veldig interessant for elevene å studere teknikker på et slikt instrument.

– Vi er heldige å ha flere instrumenter fra Dextra Musica-samlingen. Denne er spesiell. Ikke bare fordi makeren er fantastisk, men også fordi den innehar egenskaper fra det gamle instrumentet, og har for eksempel tarmstrenger, sier Peter.

– Hva betyr ordningen med utlån av strykeinstrumenter for Musikkhøgskolen?

– Ordningen er fantastisk. Vi er en ganske ung institusjon i europeisk sammenheng, og har ikke vår egen instrumentsamling. Disse instrumentene, laget av dagens fiolinmakere, er på et svært høyt nivå. Det er veldig verdifullt for oss, sier Peter.

Ved utgangen av 2017 består samlingen av 41 historiske instrumenter (de fleste produsert i Italia eller Frankrike på 1600- og 1700-tallet), 49 moderne instrumenter og fire folkemusikkinstrumenter.

MENY
STOKKE
expert
DNB
OLYMPIA SPORT
STOKKE BYGG
Stadion
STOKKE
SPORT.no

IDRETT

Takket være enorm dugnads-innsats vokser et helårs skianlegg frem på Stokke. Storå Skianlegg ble høytidelig åpnet i september 2017. Det er åpent og gratis tilgjengelig for alle.

OG LEK

Bjørn-Nicklas Pettersen Myrvang, 15 år, ville at flere skulle få muligheten til å skate i Halden. Sammen med kompisene startet de Halden rullebrettklubb og søkte støtte hos Sparebankstiftelsen DNB. Våren 2017 var parken klar til rulling.

Det finnes over 11.000 idrettslag og bedrifts-idrettslag i Norge. Idrettslag er den organisasjons-typen som samlet har fått mest i støtte fra Sparebankstiftelsen DNB.

Siden starten har stiftelsen bidratt med over **421 millioner kroner** til organisasjoner innen sport og idrett.

	Antall til-delinger i 2017	Beløp tildelt i 2017	Beløp tilsammen 2004–2017
Aktivitetsanlegg	109	34 218 570	153 265 895
Utstyr til idrett og trening	129	30 014 484	146 786 207
Idrettsanlegg	26	6 853 000	98 419 690

Ved å gi penger til tiltak innen idrett og lek, ønsker Sparebankstiftelsen DNB å skape gode møteplasser for felles opplevelser og legge til rette for fysisk aktivitet. Stiftelsen er først og fremst til for breddeidretten og den uorganiserte aktiviteten, og støtter ikke tiltak som er naturlige sponsorobjekter.

Fra utlånsutstyr til hoppbakker

Svært mye av støtten til idrettslag har gått til forskjellige former for utstyr for å kunne bedrive idrett. Over 30 millioner kroner ble tildelt idrettsutstyr i 2017. Dette inkluderer for eksempel judomatter, gymdekke, skiutstyr og kjøkkenutstyr.

Fra 2004 til 2017 har vi tildelt 146,7 millioner kroner til idrettsutstyr, 153 millioner kroner til aktivitets-anlegg og 98,4 millioner kroner til idrettsanlegg.

Gjennomsnittsbeløpet for hver av tildelingene ligger på litt over 200.000 kroner.

Dugnadsgjeng bygger helårs skianlegg for barn og unge

Takket være enorm dugnadsinnsats vokser Storå Skianlegg på Stokke frem.

De siste to årene har rundt 10 til 12 frivillige vært i sving og utført hele 8000 dugnadstimer årlig. Det har blant annet resultert i en 2,1 kilometer lange rulleski- og turløypa, og en rulleski-tumleplass for nybegynnere.

I september 2017 kunne dugnads-gjengen stolt vise frem det splitter nye rulleskianlegg. Anlegget vil være åpent og gratis tilgjengelig for alle året rundt.

– Det er fantastisk dugnadsånd her i Stokke. Alle stiller opp. Det brøytes og jobbes, og folk stiller med anleggs-maskiner, sier Trond Haugstad, formann i Stokke ILs skigruppe. Han forteller at ingen i idrettslaget får lønn.

– Anlegget hadde ikke vært mulig å få til uten denne dugnadsgjengen, sier Trond.

Dugnadskoordinator Aksel Bogstad viser rundt i anlegget. Han forteller at det snart blir tursti langs hele den asfalterte rulleskiløypa. Fire gapahuker er til-gjengelige for alle som vil ta seg en rast. Rullestolbrukere oppfordres også til å ta i bruk den asfalterte rulleskiløypa.

– Jeg synes det er moro å være med å skape noe varig og fremtidsrettet. Dette er et flott rekreasjonsområde for alle, sier Aksel.

I september 2017 kunne Stokke ILs skigruppe stolt markere åpningen av første del av rulleskianlegget. Det inkluderer en asfaltert rulleski og turvei på 2,1 km og et treningsfelt for de yngste rulleskiløperne, kalt Tumleplassen, på cirka 2 mål.

Anlegget ble åpnet med høytidelig snorklipping av Bjørn Ole Gleditsch, ordfører i Sandefjord kommune. Han er imponert over at frivillige klarer og løfte så store prosjekter.

– Det er vel ikke bare fordi dere føler det som en plikt, men fordi dere føler en glede og et fellesskap ved å møtes her, sa ordføreren, og gratulerte ildsjelene i idrettslaget med anlegget.

Rulleski i trygge omgivelser

Alle ble invitert til å prøve seg på tumleplassen. Her kan de yngste barna kose seg på rulleski i trygge omgivelser.

– Målet er å få flest mulig på ski. Vi håper at dersom de får prøve seg på rulleski, får vi flere ut på ski på vinteren også. Så lenge man har et anlegg som er flatt og uten biltrafikk kan barna drive med rulleski allerede fra åtteårsalderen, sier sportslig leder i klubben, Lars Elverum.

Han forteller at klubben jobber mye med rekruttering, og at tumleplassen er viktig for å få flere med.

– Etter hvert som de blir flinke på tumleplassen så kan de dra ut i løypa, sier Elverum.

Søstrene Gina Dehli Mathiassen, 9, og Emma Dehli Mathiassen, 11 år, synes løypa er veldig fin. Gina prøver løypa for første gang, og er litt ustø.

– Bakkene er mindre bratte enn i skiløypene, og det er bra, sier Emma.

Tildelinger til idrettslaget

Stokke ILs skigruppe fikk 803.000 kroner i støtte i 2017 til rulleski-tumleplassen med hinderelementer. Idrettslaget fikk også 300.000 kroner til skianlegget i 2004.

Økt bidrag til kompetanse-hevende tiltak

De fire siste årene har andelen av tildelingene fra Sparebankstiftelsen DNB til kompetansebyggende tiltak økt. Dette gjelder også innenfor idrettsfeltet. Midlene bidrar til å gjøre kvaliteten på den organiserte idretten bedre, i tillegg til å bygge oppunder en kultur som i større grad verdsetter og tar vare på de som jobber frivillig.

Tiltakene inkluderer opplæring av dyktigere instruktører, rekruttering og tiltak for å redusere frafall. Ved å inkludere ungdom i trener- og lederroller, skapes større plass til de som ikke nødvendigvis er opptatt av å bli best.

Søstrene Gina Dehli Mathiassen, 9 år, og Emma Dehli Mathiassen, 11 år, synes rulleskiløypa er veldig fin.

Aksel Bogstad, (t.v.) og Yngvar Harm er to av karene fra dugnadsgjengen som bygger og vedlikeholder skianlegget. Aksel er dugnadskoordinator og Yngvar kjører løypemaskinen fast på vinteren.

Mange idrettslag tar stort sosialt ansvar

Idrettslagene gjør en viktige innsats for å sørge for at hvem som helst kan være i gratis aktivitet i nærmiljøet, gjennom å vedlikeholde løyper, tilgjengeliggjøre idrettsanlegg og lignende.

I de senere årene har vi sett at stadig flere idrettslag utøver et sosialt ansvar langt utover det man kan forvente. Lagene beskriver i søknader til oss at de for eksempel tilbyr lekselesing før trening, gjør hallene tilgjengelige for aktivitet og sosialt samvær for barn og unge, samarbeider med asylmottak og gamlehjem, har idrettsfritidsordninger, sommerskoler og så videre.

Større muligheter for egenorganisert aktivitet og tilrettelegging for utendørstrening

Den egenorganisert aktiviteten som foregår rundt omkring i lokalmiljøene har også fått mye støtte av Sparebankstiftelsen DNB opp gjennom årene. I 2017 har stiftelsen tildelt 34,2 millioner kroner til aktivitetsanlegg, og totalt 153,2 millioner kroner siden 2004, hvorav svært mye er tilrettelegging for uorganisert aktivitet og egentrening. Eksempler på slike anlegg er sykkelparker, hinderløyper, parkouranlegg og skateparker. Tildelinger til utendørs treningsparker med enkle treningsapparater, som er tilgjengelige når som helst hele året, har økt de siste årene. Stiftelsen er opptatt av å legge til rette for at folk skal kunne drive uorganisert aktivitet, spesielt utendørs.

I 2017 fikk Foreningen for egenorganisert idrett tildelt i overkant av 2,3 millioner kroner til å spre informasjon om og inspirere til bruk av de rundt 800 gratis utendørs treningsparkene som finnes i Norge. Det utvikles en digital løsning med oversikt over parktilbudene og instruksjonsfilmer for de ulike apparatene. Målet er å skape mer aktivitet.

Nye tandemsykler gir flere synshemmede muligheten til å prøve sykkelsporten

I 2017 fikk Storedal Kultursenter 40.000 kroner til tandemsykler. Kultursenteret arrangerer hvert år Ridderdagene, en helg med aktiviteter tilpasset både funksjonsfriske og deltakere med funksjonsnedsettelse. Sykkelrittet Erling Stordahls minneritt er et av arrangementets høydepunkt.

Fikk støtte til tråkking av skiløyper

Lesja er et snøsikkert og snørikt område, og Lesjaskog Idrettslag tråkker både turskiløyper og ski-leikanlegg. De ønsket seg snøskuter med løypeslodd som erstatning for deres gamle og utslitte tråkkemaskin, og i 2017 fikk de en tildeling på 90.000 kroner.

Bjørn-Nicklas, 15 år, skaffet støtte til ny skatepark i Halden

Bjørn-Nicklas Pettersen Myrvang, 15 år, ville at flere skulle få muligheten til å skate i Halden. Sammen med kompisene startet de Halden rullebrettklubb og søkte støtte hos Sparebankstiftelsen DNB.

– Det gamle anlegget vårt begynte å bli farlig. Enkelte elementer var livsfarlige å tryne på. Dessuten trengte vi fornyelse. Mange folk slutta fordi det ble kjedelig. Vi var dritt lei. Vi prøvde å gjøre noe selv, men trengte hjelp av fagfolk for å få det ordentlig, sier Bjørn-Nicklas.

Det opprinnelige anlegget, som ble bygget for rundt fem år siden, var også for skarpt og bratt for nybegynnere. Skateklubben ville sørge for enklere elementer for folk som var i startgropa, slik at flere kunne benytte skateparken.

– Vi startet en klubb, som heter Halden Rullebrettklubb, for å bli tatt mer på alvor av kommunen og forskjellig stiftelser som deler ut penger til slike formål, sier Bjørn-Nicklas.

Skateklubben fikk 350 000 kroner i støtte av Sparebankstiftelsen DNB, som igjen åpnet dørene for flere givere. Til slutt hadde de 750 000 kroner å bygge skatepark for.

– Nå har vi brukt opp alle pengene på dette fine anlegget. Det har blitt superfint, synes jeg. Parken er mye jevnere og ser mye penere ut. Den opprinnelige parken var kjedelig og monoton. Ikke noe flow. Det var bare opp og ned, sier Bjørn-Nicklas.

«Nå har vi en lokal park som vi kan skryte av»

Vennegjengen har endelig fått seg et skikkelig samlingssted der de kan utvikle skateferdighetene.

– Nå har vi en lokal park som vi kan skryte av. Tidligere måtte vi reise til Sarpsborg og Fredrikstad og sånn for å skate ordentlig. Nå håper jeg det samme skjer her, at folk fra andre steder er gira på å teste ut parken vår. Det håper jeg veldig. – Jeg har allerede sett nye fjes. Det synes jeg er veldig kult, sier Bjørn-Nicklas.

Den nye skateparken blir brukt av alt fra barnefamilier med sparkesykkel til innline-skatere.

– Det er ikke bare skating og triksing. Det er også samholdet. Vi er ute hele dagen. Holder oss aktive. Vi pusher hverandre til å lære nye ting. Nå har vi mer plass til at folk kan komme og lære mer, og det er plass til å ta med foreldre som kan sitte her.

På eget initiativ

– Skateboarding faller mer naturlig enn for eksempel fotball. For det er ikke organisert fra for eksempel klokken 18 til 20. Her kan vi skate fra ni på morgenen til ni på kvelden hvis vi vil. Det er ingen som står og sier hva vi skal gjøre. Alt foregår på eget initiativ. Vi håper at vi skal kunne videreutvikle så mye vi kan. Dette er et «never-ending» prosjekt, sier Bjørn-Nicklas.

– Skateboarding faller mer naturlig enn for eksempel fotball. For det er ikke organisert fra for eksempel klokken 18 til 20. Her kan vi skate fra ni på morgenen til ni på kvelden hvis vi vil. Det er ingen som står og sier hva vi skal gjøre. Alt foregår på eget initiativ, sier Bjørn-Nicklas Pettersen Myrvang 15 år, som står bak utvidelsen av Halden skatepark.

Pumptrack på Sørlihavna sykkelpark i Lørenskog

Mange barn og unge drømmer om en pumptrack. Lørenskog Cykleklubb virkeliggjorde drømmen. Med støtte fra oss bygget de pumptrack på dugnad som en del av Sørlihavna sykkelpark. Etter åpningen melder klubben at den benyttes flittig av veldig mange, både på sykkel, rulleskøyter, rullebrett og sparkesykkel.

NÆRMILJØ OG KULTUR-ARV

Foreldre og elever på Bjølsen skole i Oslo samlet matoppskrifter og laget kokebok, med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB. Utgangspunktet var «Internasjonal dag» som hvert år arrangeres i skolegården.

Nærmiljø er en fellesbetegnelse som favner svært mange av stiftelsens tildelingsområder. Herunder støtter vi tiltak som bidrar til gode møteplasser og fellesskap, og som gjør at flere opplever tilhørighet.

STØTTE TIL ORGANISASJONER SOM BIDRAR TIL MER FELLESSKAP I NÆRMILJØER

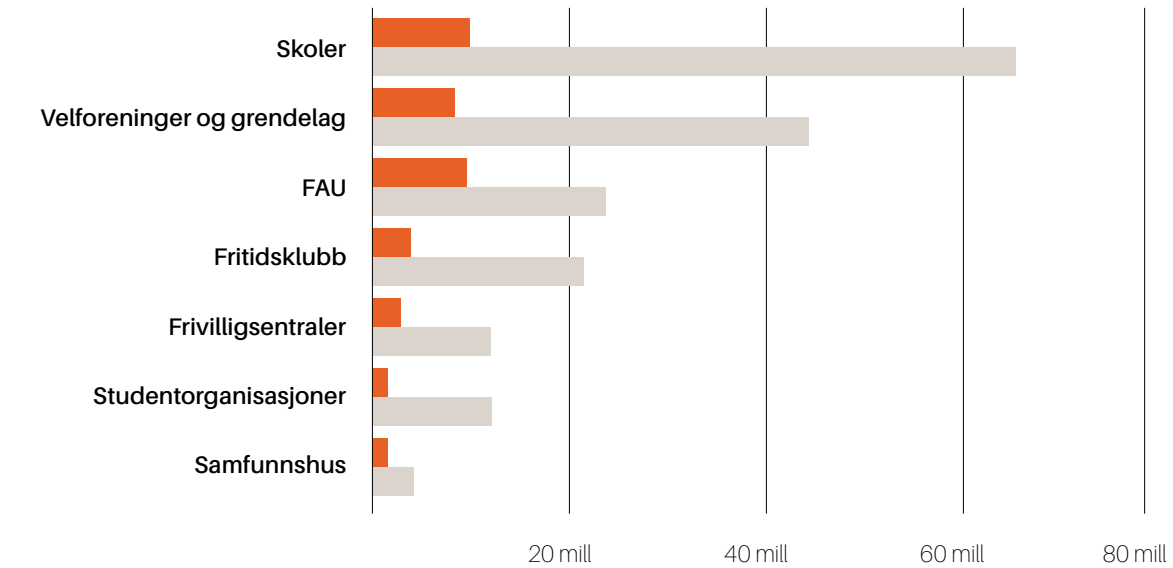

Grafen viser totalt beløp gitt til de ulike type virksomhetene siden 2004, og beløp gitt i 2017. Pengene er fordelt på en mengde ulike tiltak i nærmiljøet i regi av virksomhetene.

Nabolagsfestivaler på asylmottak

Festivalen Oslo World er en av flere som jobber for å knytte folk som bor på asylmottak og lokalbefolkningen rundt, tettere sammen.

Oslo World står bak prosjektet #Vårtnabolag. Dette er gratis arrangementer på asylmottak der folk fra nærmiljøet inviteres til konserter, mat og underholdning. Et viktig element i prosjektet er involvering av lokale krefter, som er med på planleggingen og gjennomføringen.

I 2017 arrangerte Oslo World tre #Vårtnabolag, på Torshov transittmottak, Ullensvang mottakssenter og Vang asylmottak. De arrangerte også workshops og kurs i samarbeid med mottakene utenom festivalen.

– Ved å arrangere musikkfestivaler på mottak ønsker vi å bidra til deltagelse, frivillighet og dialog mellom asylsøkere og de som bor i nabolaget. Å skape noe sammen og å skape et felleskap rundt musikk, kultur og mat, tror vi er helt avgjørende for videre integrering, sier festivalsjef i Oslo World, Alexandra Archetti Stølen.

Oslo World har fått til sammen 800.000 kroner til å arrangere Vårt nabolag.

Skolen som del av lokalsamfunnet

Skolen er en viktig del av lokalsamfunnet. Grunnskolene er ofte tett sammenvevd

Den 26. august 2017 arrangerte Oslo World og Torshov transittmottak nabolagsfestival på mottaket – 1500 mennesker stakk innom for å høre på musikk, danse, leke og spise.

Hvert år lager Linderud skole i Oslo Linderudfestidalen – der elevene knytter bånd på tvers av alder og klasser. Elever og lærere mener Festidalen er bra for skolemiljøet. Skolen har fått støtte til lyd- og lysanlegg og oppgradering av scenen.

med nærmiljøet, og skolegården er en samlingsplass både i og utenfor skoletiden. Skolen er også en viktig arena for fritidsaktivitet.

Beløpene stiftelsen har gitt til skoleprosjekter har økt kraftig de tre siste årene. Når det gjelder støtte til skoler, bidrar stiftelsen først og fremst til prosjekter som skaper mer aktivitet i skolegården også utover skoletiden. Felles for de større tildelingene til skolegårdsprosjekter er at de er i samarbeid med flere organisasjoner i nærmiljøet som idrettslag, FAU, fritidsklubben og lignende.

Midlene har også gått til klassesett til organisasjoner som driver prosjekter rettet mot skoleelever, som for eksempel vitensentrene, samt til lyd- og lysanlegg, sceneelementer og så videre til skolenes auditorier.

Et prosjekt som har fått støtte til arbeidet med å gjøre skolen til en god arena for inkludering og fellesskap, er Linderud skoles årlige festival:

Årlig skolefestival øker samholdet og knytter elevene sammen på tvers

Hvert år lager Linderud skole en intensiv fjorten dagers festival der elevene knytter bånd på tvers av alder og klasser. Det er elever med hele 55 forskjellige nasjonaliteter på skolen.

Linderudfestidalen foregår i to uker. Den første uka lages og forberedes en nesten to timer lang forestilling, og uka etter spilles forestillingen.

– Det er veldig intensivt. Fjorten dager fra null til hundre, sier lærer Tine Borg. Hun har ansvar for kafégruppa, som lager kaker som selges i kaféen under forestillingene.

Elevene som jobber med forestillingen er fra femte til tiende trinn, og omtrent halvparten av elevene på skolen er involvert.

– Med stort og smått er 200 elever i sving med forestillingen. Det er unntakstilstand for hele skolen i fjorten dager. Her må man gi av både tid og energi utover det som er vanlig, sier lærer Lars Corneliussen. Han jobber med dramagruppa som teller 30 elever og 3 dramalærere.

Sju grupper er i sving under festivalen: Drama-, dans-, kor-, band-, teknikk-, kostyme- og kafé-gruppa. Gruppene består av elever på tvers av klasser og trinn. Det er bra for skolemiljøet, mener Soulian, som går i niende trinn.

– Vi blir kjent med folk vi ikke henger med til vanlig. Miljøet er godt, sier Soulian. Han har som oppgave å styre følgespotten, noe han gjør med stø hånd.

– Det er første gang jeg har den opp-gaven. Men det går fint. Jeg fikk opplæring av Angel som styrte følgespotten i fjor, forteller Soulian.

Mestringsarena

Lærer Lars Corneliussen forteller at festivalen betyr mye for miljøet på skolen.

– Det skapes bånd mellom elever som er store og elever som er små. I de to ukene vi holder på ser vi at yngre elever blir veldig trygge på de eldre. Det er nesten magisk å se kjemien som er mellom elevene i en sånn setting, sier Lars.

– I denne settingen kan elevene bruke seg selv på en annen måte enn i en vanlig skolehverdag. For mange er dette en

De siste tre årene har tildelingene til skoleprosjekter økt kraftig. Stiftelsen har først og fremst bidratt til prosjekter som skaper mer aktivitet i skolegården både i og utenom skoletiden. Økningen i 2016 skyldes en tildeling på 26,54 millioner kroner til et treårig skolehelseprosjekt, RØRE 6–19, i regi av Østfold fylkeskommune, som skal fremme elevenes arbeidslyst, gjennom bevegelsesglede og matglede.

Amalie, Celine og Zaimab fra sjuende trinn har full kontroll på myggene. – Vi passer på at myggene fungerer og kontrollerer rekvisittene, sier Amalie (t.h.), elev på Linderud skole.

arena hvor de kan skinne og føle at de mestrer. Det tror vi har en smitteeffekt på læringen som foregår ellers i året. Festivalen er viktig for motivasjon, for trivsel og trygghet, sier Lars.

Hvert år er et kunstverk inspirasjon for temaet for forestillingen. Nasjonalmuseet har et tilbud til skolene som kalles «Bruk ett bilde» der de årlig velger et verk som skolene får en kopi av og kan bruke i undervisningen med ulike tilnærminger.

Skoleåret 2016/17 er det Harald Sohlbergs «Vinternatt i Rondane» fra 1914, som brukes som inspirasjon.

– Elevene bestemte seg for at forestillingen skulle ha tema «Uten dekning», med tematikk rundt at vi alltid er online. I Rondane er det ikke sikkert det er dekning, forklarer Lars.

Støtten er gull verdt

Linderud skole fikk 100.000 kroner fra Sparebankstiftelsen DNB til lyd- og lysanlegg og oppgradering av scenen.

Hva betyr det å få støtte?

– Skolen har jo begrensete ressurser, og vi har vært i mangel av lyd- og lysutstyr og sceneelementer. Tilskudd utenfra er gull verdt, sier Lars.

Linderudfestidalen har pågått helt siden 2004.

Sju grupper er i sving under Linderudfestidalen: Drama-, dans-, kor-, band-, teknikk-, kostyme- og kafégruppa. Gruppene består av elever på tvers av klasser og trinn. Her er kafégruppa i gang med kakebaking.

Stor aktivitet i garderoben under Linderudfestidalen.

Undersøkelse om tilhørighet

I 2017 har stiftelsen utredet behovet for tildelinger til inkluderingsarenaer som skal styrke barn og unges tilhørighet og hindre utenforskap.

En rekke organisasjoner som jobber med å inkludere barn og unge, har bidratt med innspill til hvordan stiftelsen kan bidra til å styrke barn og unges tilhørighet. Barn og unge har også vært en viktig kilde i kartleggingen gjennom prosjektet «Tilhørighet – de unges stemme», som er et samarbeid med Lindeberg skole, Ungt Entreprenørskap og Vista Analyse.

Kartleggingen har blant annet sett på betydningen av frivillige, og et av kartleggingstiltakene som ble gjort, var en anonym undersøkelse blant organisasjoner som har mottatt støtte fra stiftelsen. Disse organisasjonene møter ungdommene når de driver med fritidsaktiviteter.

Engasjementet for å inkludere flere er stort, og nesten alle, 94 prosent av 344 mottatte svar, sier at tildelingen fra Sparebankstiftelsen DNB har bidratt til økt tilhørighet. Mange svarer at fordi de fikk støtte til utstyr kan de inkludere mange flere i aktiviteten, eller at bedre utstyr/instrumenter/anlegg og så videre gjør at de tiltrekker seg flere utøvere. Som en av dem sier: «Med gode instrumenter er det lettere å rekruttere og beholde musikanter».

På spørsmål om et bidrag fra Sparebankstiftelsen DNB kan bidra til at flere opplever tilhørighet, svarer også nesten alle 'ja'. Svarene som går igjen, i forskjellige variasjoner, kan oppsummeres slik: «Med støtte fra dere kan flere barn og unge få muligheten. Vi kan senke terskelen for å delta og tilby større bredde i aktiviteten. Vi kan markedsføre enda bedre og holde prisene nede.»

Foreldregrupper tilknyttet skolen trår til for nærmiljøfellesskapet

Foreldrenes Arbeidsutvalg (FAU) og andre foreldregrupper gjør en viktig frivillig innsats for lokalmiljøet, og

initierer mange av prosjektene som får støtte fra Sparebankstiftelsen DNB. Fra 2004 til 2017 har skoler og FAU-er fått 23,5 millioner kroner i støtte av Sparebankstiftelsen DNB.

I 2017 ble det gitt 9,55 millioner kroner fordelt på 33 FAU-er.

Kokeboksamarbeid i et mangfoldig lokalmiljø: Fra russisk potetsalat til Samosa a la Somalia

Foreldre på Bjølsen skole i Oslo bestemte seg for å samle matoppskrifter fra barn og familier i lokalmiljøet og lage en internasjonal kokebok.

Hvert år i september arrangeres «Internasjonal dag» i skolegården av Bjølsen skoles kulturforum. Da kommer elevenes familier med retter som settes ut over langbord, sortert ut i fra kontinenter.

Elever fra 35 til 40 land er representert på skolen, og et slikt mangfold gir mye spennende smaker på Internasjonal dag. I tillegg er det underholdning med sang og dans.

Internasjonal dag ble utgangspunkt for kokebokprosjektet. Her fant initiativtakerne bidragsyterne til boka. De kontaktet 13 familier og ble med dem hjem for å følge med når de lagde en rett som var viktig for deres familie.

I tillegg inkluderer boka elevoppgaver. Elevene har hatt i oppgave å finne frem til oppskrifter som betyr noe for dem, lagd retten, tatt bilder, beskrevet fremgangsmåten, hva de liker ved retten og hvorfor den er spesielle for dem.

På denne måten ble kokeboka fylt med matoppskrifter fra ulike nasjoner og regioner. Boka gjenspeiler skolens kulturelle mangfold, og gir et innblikk i noen av menneskene som bor på nettopp denne plassen i Oslo.

Hvert år i september arrangeres «Internasjonal dag» i skolegården av Bjølsen skoles kulturforum. Da kommer elevenes familier med retter som settes ut over langbord, sortert ut i fra kontinenter. Elever fra 35 til 40 land er representert på skolen, og et slikt mangfold gir mye spennende smaker.

Internasjonal dag ble utgangspunkt for kokebokprosjektet på Bjølsen skole i Oslo. Her fant initiativtakerne bidragsyterne til boka. De kontaktet 13 familier og ble med dem hjem for å følge med når de lagde en rett som var viktig for deres familie. Amina (nr to f.v.) laget somaliske Samosa til kokeboka sammen med datteren Khadra og barnebarna Nora, 14 år, og Jakob, 12 år.

Venneforeninger ivaretar forsamlingshus

Sparebankstiftelsen DNB har lenge bidratt til forsamlingslokaler som for eksempel ungdomshus, velforeningshus eller grendehus – viktige samlingsplasser for lokalsamfunnet, som også ofte representerer en kulturarv.

Lokale forsamlingshus tiltrekker seg frivillige krefter fra mange ulike miljøer og drives ofte på dugnad, og Sparebankstiftelsen DNB er opptatt av å sikre at slike fellesskap opprettholdes. Vi prioriterer i hovedsak lokaler som har en høy grad av frivillig innsats i driften, hvor det foregår jevnlig aktivitet, og hvor flere organisasjoner er samlet.

Et av mange eksempler på dette er Bøndernes Hus midt i Enebakk – et forsamlingslokalet i laftet tømmer på over 600 kvadratmeter fra 1929.

Bøndernes Hus er nyrestaurert.

Det gamle lokalet blir stadig oppgradert og vedlikeholdt av den driftige foreningen Bøndernes Hus Venner. De ivaretar huset på frivillig basis, og leier det ut til ulike arrangementer.

Lag og foreninger som har aktivitet her, spenner fra 4H til kreftaksjonen til bygdeungdomslag. Her arrangeres alt fra sammenkomster i velforeningen, til hardrockkvelder og dans for eldre.

I 2016 satt venneforeningen i gang med en påkrevet oppgradering for å gjøre huset enda bedre. Nærmere 80 personer har jobbet dugnad, og utallige dugnadstimer har gått med. Bit for bit blir huset i bedre stand.

– Vi hadde ikke hatt dette huset i dag hvis ikke mange folk i bygda hadde gjort store, og små tjenester. Sammen får vi til mye bra. Vi får en felles møteplass hvor vi kan dele gleder, og Enebakk blir et litt bedre sted å bo og leve, sier Hans Kristian Solberg, leder i venneforeningen.

Bilder og informasjon om arbeidet, om ting som skjer på huset og selvfølgelig skryt til alle som bidrar frivillig, legges ut på Facebook-siden til Bøndernes Hus Venner.

Siden starten har Sparebankstiftelsen DNB bidratt med 69 millioner kroner til restaurering.

Sherpaer fra Nepal bygger steintrapp fra Dalen opp mot Ruiplassen i Telemark.

På kulturhistoriske stier

Mange av tiltakene i lokalsamfunn, som får støtte av Sparebankstiftelsen DNB kombinerer turglede med interessen for lokalhistorie. Et eksempel på dette er Tokke kommune som i 2017 realiserte en turvei som knytter historiske steder sammen.

Kulturhistorisk turvei

I Tokke er det tett mellom kulturskatter og attraksjoner. Lokale krefter har gått sammen for å rydde en vandrevei mellom disse. Veien går fra Dalen Bryggje, opp mot husmannsplassen Rui i Telemark. Slik blir en rekke av kulturminnene i området mer tilgjengelig. Sparebankstiftelsen DNB har bidratt med 500.000 kroner til prosjektet.

Tar vare på kulturarven

Kulturarven er viktig for så vel lokalsamfunn som for en nasjon. Kulturminnene og kulturmiljøene gir mennesker forankring. De har betydning for enkeltmenneskers identitet og selvforståelse, og de gir steder særpreg og egenart.

Siden 2004 har Sparebankstiftelsen DNB bidratt med over 376 millioner kroner til prosjekter relatert til kulturminner og historie. Og 37,6 millioner kroner i 2017, som er 17 prosent av de totale tildelingene i fjor.

Tildelingene går til å ta vare på både den materielle og den immaterielle kulturarven – altså både til å bevare kulturminner i det fysiske miljøet, men også muntlige tradisjoner, skikker, ritualer og ferdigheter knyttet til tradisjonelle håndverk. Felles for tiltakene er at de skal komme allmennheten til gode, treffe barn og unge spesielt, og at det skal være fri-villig innsats i prosjektene.

HENGEBRU I KOBOLTGRUVA

En ny underjordisk 35 meter lang hengebro bygges inne i Koboltgruvene på Blaafarveværket i Modum.

Hengebroen blir spektakulær. Her vil man gå bokstavelig talt midt i malmåren med originale tregulv, stiger og tømmerstokker rundt seg på alle kanter.

Hengebroen er planlagt åpnet til sommersesongen 2018 da Stiftelsen Modums Blaafarveværk fyller 50 år.

– Vi håper det kommer til å kile litt i magen på tur over hengebroen samtidig som vi vil øke museets og regionens attraktivitet ytterligere, sier direktør på Blaafarveverket Tone Sinding Steinsvik.

Nettsted for norske mattradisjoner

Norges Bygdekvinnelag har fått støtte til nettstedet norsktradisjonsmat.no som ble lansert i 2017. Her finner du oppskrifter som er samlet inn av medlemmer, lokallag og fylkeslag i Norges Bygdekvinnelag over flere år.

Kulturminner for alle

Fortidsminneforeningen arrangerte kurs i tradisjonshåndverk våren 2017 for skoleelever, på Vøienvolden gård i Oslo, i forbindelse med prosjektet Kulturminner for alle. I løpet av en dag fikk elevene lære om lafting, muring, maling og vindusrestaurering.

Stemningsfull belysning av kirkeruin fra Middelalderen

Holla Kirkeruin er et vakkert skue i mørket. Organisasjonen Ulefoss Idéforum (UIF) har sørget for helt spesiell lyssetting på de gamle kirkeruinene med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB og kronerulling fra lokale bidragsytere.

Holla Kirkeruin er rundt 800 år gamle og ett av Telemark mest interessante historiske steder. Den spektakulære lyssettingen kan nå ses fra lang avstand. To store trær er vakkert lyssatt, i tillegg til steinmuren som omkranser ruinene. Offisiell lystenning var i september 2017.

NATUR

Gravstjernets venner har skapt en trivelig samlingsplass ved tjernet med badebrygge, lavvo og grillplass. Den nye badebrygga sto ferdig sommeren 2017 til stor glede for store og små. I 2017 ga Sparebankstiftelsen DNB til sammen 2,25 millioner kroner til brygger.

OG FRILUFTS-LIV

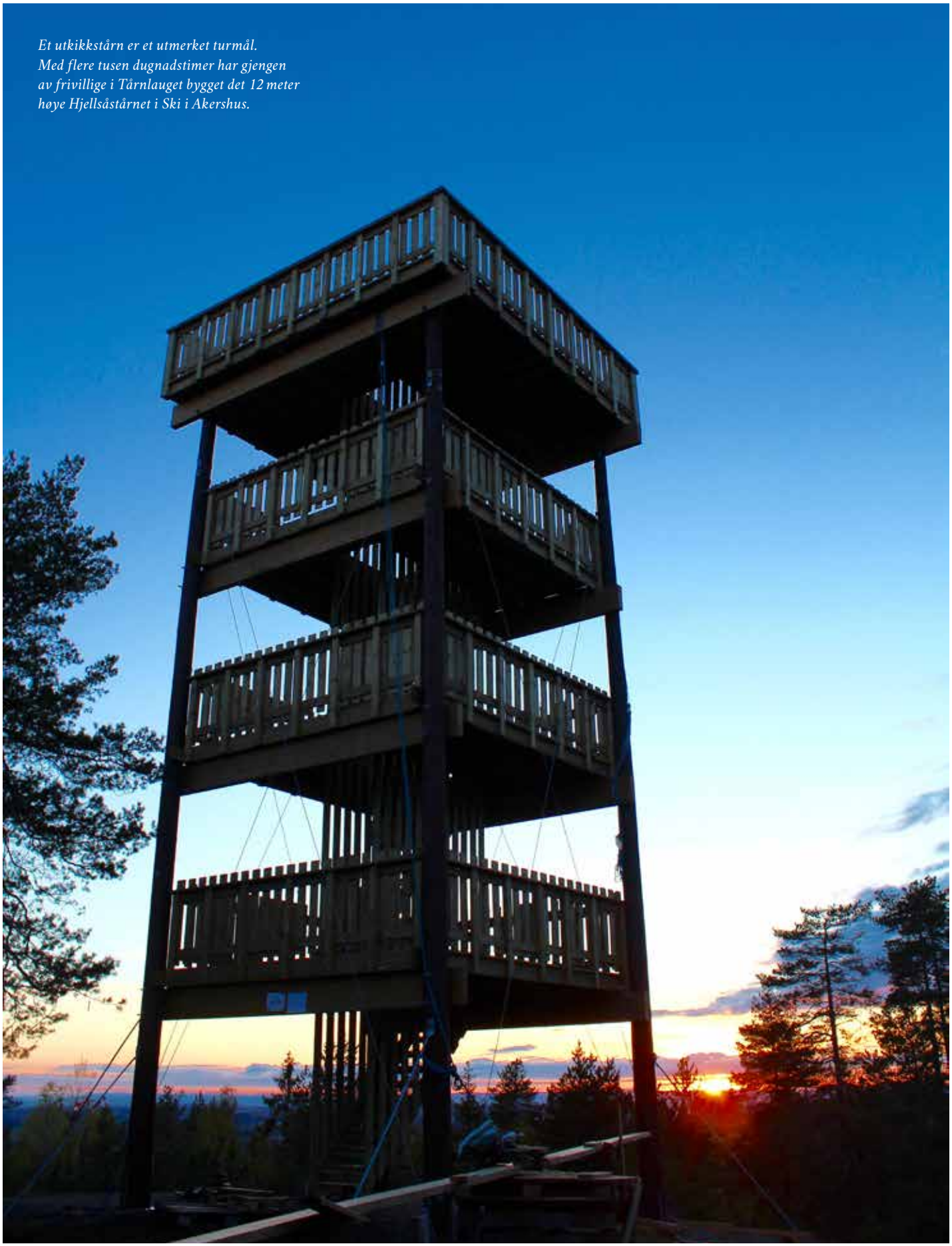

Et utkikkstårn er et utmerket turmål. Med flere tusen dugnadstimer har gjengen av frivillige i Tårnlauget bygget det 12 meter høye Hjellsåstårnet i Ski i Akershus.

Tildelingene innenfor formålsområdet natur og friluftsliv skal bidra til at flere kommer seg ut i naturen og øke forståelsen for sammenhengene i naturen.

Sparebankstiftelsen DNB støtter frivillige organisasjoner og foreninger som gjør friluftsliv mer tilgjengelig for alle, som tar vare på miljøet og tiltak som bidrar til økt naturkunnskap.

Fra starten har 367,5 millioner kroner, eller 17 prosent av tildelingene, gått til tiltak innenfor formålsområdet natur og friluftsliv. Og i overkant av 67 millioner kroner i 2017.

Tildelinger til organisasjoner relatert til friluftsliv, natur-kunnskap og miljøvern

Fra 2004 har det vært en merkbar økning i tildelingene til organisasjoner relatert til friluftsliv, naturkunnskap og miljøvern. Dette skyldes blant annet økte tildelinger til organisasjoner som driver dyrkeprosjekter, til vitenparker, våtmarksentre og organisasjoner som jobber for at folk skal ta vare på miljøet, som for eksempel Hold Norge Rent og Natur-vernforbundet, og til naturvitenskaplige institusjoner.

SIDEN 2004 ER TILDELINGENE BRUKT TIL BLANT ANNET:

70 millioner kroner **NATURANLEGG**	**6** millioner kroner **FISKEUTSTYR**
6 millioner kroner **TELT OG LAVVOER**	**11** millioner kroner **HAGEUTSTYR**

TILDELINGER FORDELT PÅ ORGANISASJONER OG INSTITUSJONER INNEN FRILUFTSLIV OG NATUR I 2017

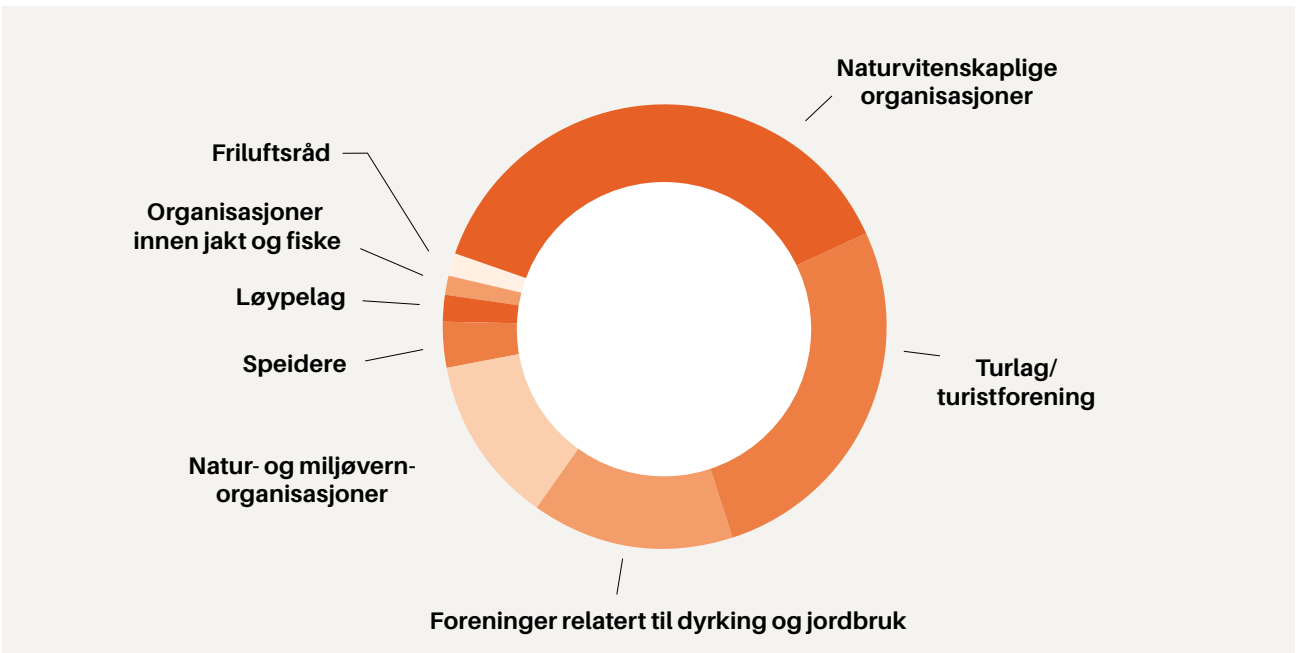

I tillegg finnes det flere organisasjoner som har fått støtte til tiltak innenfor dette formålet, som ikke er relatert til verken, friluftsliv, naturkunnskap eller miljøvern, men som har initiert og fått støtte til miljørelaterte tiltak og friluftslivsprosjekter. Norges Dykkeforbund er et eksempel. De har fått totalt 15 millioner kroner til sin aksjon for å rydde søppel under vann. Organisasjonen er kategorisert som idrettsorganisasjon, men formålet tilhører området «natur og friluftsliv». Dessuten får vi søknader fra mange barnehager og skoler som vil ta med barna på tur til naturområder i nærmiljøet, og søker om støtte til for eksempel en gapahuk eller turutstyr.

Tur- og sykkelstier får flere ut i skog og mark

Uten stier å gå på eller sykkelveier og sykle på, blir det lite friluftsliv. Derfor bruker frivillige utallige dugnadstimer for å tilrettelegge og rydde stier og friluftsområder. Det gis støtte til for eksempel bygging av klopper, bruer, skilting av stier og informasjonsplakater. Siden 2004 har 23 millioner kroner gått til merking og skilting.

Nasjonalparkvegen over Dovrefjell sto ferdig høsten 2017. Nå kan du sykle på sammenhengende grusvei fra Hjerkinn (1017 moh.) til Dombås (659 moh.), en strekning på 34 kilometer.

Traseen går delvis på historiske veier som Kongevegen og pilegrimsleden. Flere kulturminner langs leden er synliggjort, og dermed får du også fortalt historien til Dovrefjell på turen. Dovre kommune fikk 565.000 kroner i 2014 til å ferdigstille den sammenhengende tur- og sykkelvegen over Dovrefjell.

Gode turmål øker turgleden

Det å ha et mål for turen øker også motivasjonen til å komme seg ut i friluft. Siden 2004 har 53 millioner kroner gått til etablering og opprusting av rasteplasser utendørs, med benker, bålpanner, gapahuker og så videre. I tillegg har vi gjennom årene bidratt til bygging og opprusting av flere turisthytter, som blant annet Kikutstua i Nordmarka i Oslo og DNT-hytta på Høgevarde i Krødsherad kommune i Buskerud.

12 meter høyt utkikkstårn ble nytt turmål i Ski

Med flere tusen dugnadstimer og 250.000 kroner fra Sparebankstiftelsen DNB har gjengen av frivillige i Tårnlauget bygget det 12 meter høye Hjellsåstårnet.

Tårnet ble offisielt åpnet med snorklipping og fanfare fra Kråkstad musikkorps i juni 2017.

En passelig gåtur tar deg de 1,4 kilometerne opp til Hjellsåsen, som ligger 238 meter over havet. Toppen av tårnet, som er bygget i tre, nås via fire avsatser gjennom en åpen innvendig trapp. Fra tårnet er det utsikt til Holmenkollen, Norefjell, Blefjell, Gaustatoppen, sjøglimt sør i Oslofjorden og langt innover i Østfold.

Ragnar Skaarer og resten av karene i Tårnlauget har jobbet iherdig på dugnad med å reise tårnet og har fått støtte til materialer fra blant annet Sparebankstiftelsen DNB.

Badeglede og samlingsplass ved tjernet

Gravstjern er en naturperle i Trøgstad med badeplass som ligger i nær tilknytning til barnehager, skoler, dagsenter og flere boligområder. Her har Gravstjernets venner skapt et fristed i lokalmiljøet.

Tjernets venneforeningen er en aktiv dugnadsgjeng med stor deltagelse av bygdas innbyggere. De jobber for å skape en trivelig samlingsplass ved tjernet. I 2016 fikk Gravstjernets Venner til badebrygge, lavvo og grillplass. Den nye badebrygga sto ferdig sommeren 2017 til stor glede for store og små.

Flere grønne fingre og dyrkingsfellesskap i byen

Stadig flere vil dyrke i byen og i fellesskap. Den økte interessen for urban dyrking har gitt seg utslag i flere søknader om bidrag til drivhus for allmennheten, utstyr til dyrking og birøkting og tiltak for folk som vil lære mer om jordbruk og biehold. Et av stedene folk kan komme for å lære er på Losæter i Bjørvika i Oslo.

Nasjonalparkvegen over Dovrefjell har åpnet. Nå kan du sykle på sammenhengende grusvei fra Hjerkinn til Dombås, og få med deg Dovrefjells historie på veien.

Hjellsåstårnet ble offisielt åpnet med snorklipping og fanfare fra Kråkstad musikkorps i juni 2017. Fra tårnet er det utsikt til Holmenkollen, Norefjell, Blefjell, Gaustatoppen, sjøglimt sør i Oslofjorden og langt innover i Østfold.

På Losæter i Bjørvika har det vokst frem en møteplass og læringsarena for urbant landbruk. Midt i Oslo bugner det av grønnsaker, dyr, blomster og sosialt liv.

Norges Bondelag har ansatt Andreas Capjon som heltids bybonde på Losæter. Ved siden av å få det til å vokse og gro, innebærer jobben som bybonde å formidle kunnskap om matproduksjon og inspirere så mange som mulig til selv å dyrke i byen.

Med et stort nettverk av gode hjelpere har Andreas i løpet av 2017 dyrket frem mer enn 200 forskjellige sorter grønnsaker, urter og urkorn, og etablert en frukthage med 40 trær.

Den gode matjorda er et resultat av kompostering.

– Vi har tatt imot omkring 30 tonn organisk avfall, som matavfall, bryggerirester, møkk og blader, forteller Andreas.

Også store nedfallstrærne fra parker tas i bruk på Losæter. Elever fra Natur videregående skole, som har vært aktivt med i driften på gården, har kuttet materialer av trærne og bygget bord, trapper og utekjøkken.

– Basert på ressurser som ellers ses på som søppel, har vi fått både levende matjord og bygget et innbydende fellesrom, sier Andreas.

Med et stort nettverk av gode hjelpere har bybonde Andreas Capjon i løpet av 2017 dyrket frem mer enn 200 forskjellige sorter grønnsaker, urter og urkorn, og etablert en frukthage med 40 trær i Bjørvika i Oslo.

Mange brukere og stort engasjement

Den frodige bygården brukes aktivt av et bredt spekter av byens befolkning. Hver onsdag er det åpent for alle til å delta som frivillige.

Bybondegården har også invitert til ukentlige Losæter-middager, Åpen gård-arrangement og Losæterfestivalen. Mesteparten av de tre tonnene med grønnsaker som er dyrket i år er blitt tilberedt og spist i løpet av disse arrangementene, som er åpne for alle, og hvor mer enn to tusen mennesker har deltatt.

I parsellhagene Herligheten er rundt 400 personer involvert i dyrking. Barnehagene i nabolaget er også aktive brukere, med egne parseller, og mye god mat med til hønene på sætra.

Videre er det opprettet et andelslag hvor 7 organisasjoner deltar aktivt med å drifte jorda og arrangerer samlinger, formidling og kurs.

– Losæter viser i praksis hvilke muligheter for byutvikling, engasjement og læring som ligger i en grushaug, sier Andreas.

Læringsarena for urban dyrking

Bygården har blitt et sted der folk kommer for å lære om urban dyrking, eller for å få inspirasjon til å starte lignende prosjekter.

– Vi har åpne og gratis kurs innen sentrale temaer for bybønder; som levende matjord, kompostering, varmbenk, gjødsling, vanning, seriedyrking, druer i byen og flerårige matvekster, sier Andreas.

Bybondens blogg er også en kilde til kunnskap om dyrking for blant annet balkongbønder.

Støttespillere

Norges Bondelag fikk 125.000 kroner fra Sparebankstiftelsen DNB i 2017 til materialer og utstyr. I tillegg støttet stiftelsen også prosjektene til Herbanists og Kompass og Co som er gjennomført på Losæter i 2017. Losæter støttes også av blant annet Bjørvika Utvikling, Statens vegvesen, Norgesgruppen og Fylkesmannen i Oslo Akershus.

Losæter er en møteplass og læringsarena for urbant landbruk midt i Oslo. Den frodige og sosiale bygården brukes aktivt av et bredt spekter av byens befolkning.

Persillehagen

Et annet dyrkingsfelleskap finnes i Rykkin i Bærum. Her har Fersat Moradi tatt initiativ til Persillehagen, og fått støtte til utstyr og etablering av hagen. Prosjektet innebærer rydding av fire mål tomt for trær og buskas for å skape en felles kjøkkenhage der folk kan samles til dyrkefellesskap. I 2017 fikk Moradi utmerkelsen Søknad i særklasse fra Sparebankstiftelsen DNB.

Kunnskap om sammenhengene i naturen

I tillegg til økt bruk av naturen til friluftsliv, er Sparebankstiftelsen DNB opptatt av å øke interessen for naturvitenskap. Derfor støtter vi en rekke formidlingstiltak i regi av museer og andre institusjoner som appellerer til barn og unges nysgjerrighet og gir dem innsikt og viten. To eksempler er Besøkssenter Våtmark Ilene og Solobservatoriet på Harestua.

Besøkssenter Våtmark Ilene

er en av seks nasjonale våtmarksentre i Norge som formidler hva våtmarker er og hvorfor de er så viktige å ta vare på. Senteret ligger ved Ilene naturreservat ved Tønsberg, og her jobber de for å skape fascinasjon og engasjement for naturen.

De arrangerer åpne dager for alle, og gratis pedagogiske opplegg for barne-hager og skoleklasser, og har bygget nytt undervisningsrom og amfi. Fra Sparebankstiftelsen DNB fikk de støtte til innredning som også bidrar til formidlingen. I 2017 har de fått på plass en visualisering av våtmarka i undervisningsrommet. Her vises 64 ulike arter som lever i våtmarka. Livet over og under vann på Ilene formidles her. Veggen er magnetisk og en rekke arter og marint søppel har blitt produsert som magneter i full størrelse slik at barna kan flytte rundt på dem.

Videre har elever fra Teigar ungdomsskole laget en søppellysekrone sammen med en lokal kunstner. Elevene fra valgfag friluftsliv har samlet søppel fra Ilene naturreservat og valgfag design og redesign har bidratt til å lage lysekronen. Den er formet som en manet for å sette fokus på utfordringen med marine pattedyr og fisk som spiser marint søppel som de tror er mat.

Knagger og skohylle har blitt laget av trær fra de nærliggende Greveskogen og Gullkronene (skjøtselshogst). Senteret har også laget Det store trekkfuglspillet, som lærer barna om våtmark og fugl. Alle prosjektene er produsert i samarbeid med lokale leverandører.

Besøkssenter Våtmark Ilene jobber for å skape fascinasjon og engasjement for naturen. De arrangerer åpne dager for alle, og gratis pedagogiske opplegg for barnehager og skoleklasser. I 2017 fikk de på plass en visualisering av våtmarka i undervisningsrommet.

Solobservatoriet og Norsk Meteornettverk står bak kameranettverket som er i stand til å bestemme posisjonene til meteorer bedre enn noen gang før.

Kameranettverk som overvåker meteorer engasjerer skoleelever

Solobservatoriet på Harestua jobber for å skape økt interesse for astronomi og naturfag ved å vekke nysgjerrigheten for verdensrommet. De har fått støtte til å utvikle og installere et kameranettverk som kan oppdage meteorer som faller ned i Norge. Den døgnkontinuerlige overvåkning av himmelrommet engasjerer mange skoleelever.

Solobservatoriet og Norsk Meteornettverk står bak kameranettverket som er i stand til å bestemme posisjonene til meteorer bedre enn noen gang før.

Fersat Monradi tok initiativ til Persillehagen, og skapte et sosialt dyrkingsfelleskap på Rykkin i Bærum. Prosjektet ble utnevnt til Søknad i Særklasse våren 2017.

De frivillige kreftene

Frivillig innsats er vesentlig for gjennomføringen og suksessen for svært mange av tiltakene stiftelsen støtter.

Det er et betydelig antall timer folk legger ned for å skape trivsel for andre, og bidra til gode sosiale fellesskap. Frivillighet Norge anslår at om lag 60 prosent av befolkningen gjør frivillig arbeid hvert år, og at den frivillige arbeidsinnsatsen i frivillige organisasjoner i Norge tilsvarer 147 800 årsverk.

Flere ønsker å jobbe frivillig viser undersøkelse

Potensialet for å nå nye grupper av frivillige synes stort, ifølge Frivillighetsbarometeret for 2017, gjennomført av Kantar TNS for Frivillighet Norge. I undersøkelsen svarer hele 58 prosent av befolkningen at de ikke har blitt forsøkt rekruttert til frivillig arbeid de siste 12 månedene. I tillegg rekrutteres de som allerede er frivillige, i større grad enn de som ikke er frivillige. 36 prosent av de spurte sier at de har blitt forsøkt rekruttert, hvorav de fleste da ble oppringt eller spurt personlig.

55 prosent oppgir at de kunne tenke seg å gjøre frivillig arbeid for en aktivitet eller sak de er opptatt av. For at disse skal engasjere seg, er det viktig at det frivillige arbeidet fremstår som sosialt, at arbeidet vil være til nytte for noe, og at de frivillige selv får være til nytte, viser Frivillighetsbarometeret. Spørsmålene er stilt til et befolkningsrepresentativt utvalg blant alle over 15 år.

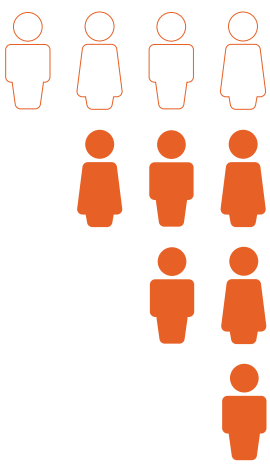

Erfaringer med rekruttering av unge frivillige

En organisasjon som har jobbet systematisk med å rekruttere frivillige er Stovner frivilligsentral, som drives av Kirkens Bymisjon. De har hatt stor suksess både med å involvere nye grupper av frivillige og med å involvere nærmiljøet i familieaktiviteter. Til prosjektet *Familieferie på Stovner* fikk frivilligsentralen 1,5 millioner kroner i 2015 og 2 millioner kroner i 2017.

Frivilligsentralen på Stovner i Oslo har rekruttert unge frivillige fra hele byen til å arrangere ferieaktiviteter for barnefamilier. De har gjort seg erfaringer som kan være nyttige for andre.

– Vi visste på forhånd at flere ungdommer ønsker å bruke noe av fritiden sin som frivillige, men pågangen av unge som ønsket å bidra, var faktisk større enn vi hadde ventet, og veldig positiv, sier prosjektleder og sosialantropolog Emilie Rygh Hestnes.

Frivilligsentralen drives av Kirkens bymisjon i samarbeid med Bydel Stovner. De initierer og samordner frivillig aktivitet, og har som mål å bidra til økt frivillig innsats.

I 2015 satt de i gang prosjektet *Familieferie på Stovner* der de tilbyr nye familier opplevelser i friluft. Samtidig ville de skape et felleskap med flere unge frivillige fra hele Oslo.

– Vi så at det var behov for aktiviteter tilpasset hele familien i nærmiljøet, og inngikk et samarbeid med Hudøy feriekoloni om et familieferietilbud. Dette skulle også bidra til at Hudøy fikk flere barn fra Stovner på sine ordinære sommerferieleire, sier Emilie.

I tillegg har de arrangert dagsturer og familiekvelder i vinter-, høst- og sommerferiene. For eksempel badetur til Hovedøya, filmkvelder og sykkeltur til Liastua friluftshytte.

Rekruttering av unge frivillige

Til prosjektet ønsket Frivilligsentralen å rekruttere unge mellom 18 og 30 år fra flere bydeler i Oslo. De utforsket en rekke potensielle arenaer og metoder. De hadde blant annet stand og informasjon på universiteter og høyskoler, artikler i lokalavisa og annonsering på Facebook.

Av de som meldte seg som frivillige var litt over halvparten bosatt utenfor bydel Stovner.

Fakta om ung frivillighet i prosjektet:

- Antall frivillige: 55
- Gjennomsnittsalder: 22 år
- Antall frivilligtimer: 5906 timer, tilsvarende 3,5 årsverk.

Fellesskapet en viktig drivkraft

Fellesskapet mellom de unge frivillige har vært den viktigste drivkraften til at de har bidratt i prosjektet over flere år. Dette kommer frem i evalueringssamtaler som er gjort med de frivillige.

At det sosiale miljøet er veldig bra, og viktig for ønsket om å bidra, bekrefter tre av de frivillige Sahal Abdi Hashi, Bassa Dulo og Agnes Skogmo. De fortalte om sin tid som frivillige under et erfaringsseminar i regi av Frivilligsentralen.

Det frivillige arbeidet består i å planlegge og gjennomføre aktiviteter, rekruttere barnefamilier til aktivitetene, bidra sosialt og skape trygghet for familiene som deltar.

– Vi intervjuet foreldrene i etterkant, og de er svært positive til de unge frivillige og deres ledelse av aktivitetene. Flere foreldre sier også at de anser de unge frivillige som gode rollemodeller for barna sine, sier prosjektleder Emilie.

Nyttige erfaringer fra arbeidet med unge frivillige

Arbeidet med de frivillige har gitt Stovner Frivilligsentral mange erfaringer som kan være nyttige for andre. Derfor laget de en erfaringsrapport og et erfaringsseminar.

– I pilotprosjektet erfarte vi at de frivillige fikk større eierforhold når de også var med i planleggingsprosessen. De blir også tryggere på hverandre og kommuniserer bedre. Derfor gjorde vi det obligatorisk å være med på planleggingen, sier Emilie.

Hun forteller at planleggingsmøter, forberedelser og så videre med de frivillige må legges til kveldstid fordi de fleste er opptatt på dagtid. Turer arrangeres i ferietiden.

60 prosent av befolkningen gjør frivillg arbeid hvert år.

Veiledningen og oppfølging av de frivillige underveis er også viktig.

– Vi har for eksempel jobbet med bevisstgjøring rundt kulturelle forskjeller i for eksempel barneoppdragelse som har vært nyttig for de frivillige, sier Emilie.

– Det er også viktig at de frivillige kjenner til øvrige fritidstilbud i lokalmiljøet slik at de kan formidle informasjon til familier, fortsetter hun.

Evalueringen i etterkant viser at foreldre som har deltatt på familieaktivitetene har fått større forståelse og kunnskap om andre aktivitetstilbud for barna.

Prosjekt Familieferie på Stovner

Til nå har 114 familier deltatt på leire og turer. Dette er familier med ulike kulturelle bakgrunner, som også gjenspeiler befolkningssammensetningen på Stovner. Foreldrene har hatt bakgrunn fra Somalia, Pakistan, Etiopia, Syria, Eritrea, Marokko, Norge, Filippinene, Sri Lanka, Afghanistan, Palestina, Portugal, Sudan, Gambia, Elfenbenskysten, Kurdistan, Irak og Iran.

Hele 46 av familiene som har deltatt har hatt fire eller flere barn. Behovet for familieturene er stort. De siste to årene har det vært lange ventelister for å få være med på familieferie til Hudøya.

– For mange er det første gang de deltar på slike turer og på denne type friluftslivsaktiviteter, sier Emilie. Hun har gjort et omfattende evalueringsarbeid, som viser at tiltaket har medført at flere har blitt kjent med hverandre i nærmiljøet og flere har fått et forhold til nye friluftsaktiviteter.

Rekruttering av familier til aktivitetene

For å nå ut med tilbudet til familier i nærmiljøet har frivilligsentralen spredt budskapet muntlig blant naboene, via kontaktpersoner og ulike nettverk, samt som informasjon til barnehager, skoler, i avisen og på Facebook

Undersøkelser i ettertid viser at det var direkte muntlig kommunikasjon og informasjon til barnehager og skoler som fungerte best.

– Mange av foreldrene jeg har intervjuet til evalueringsrapporten har vært opptatt av at de har blitt oppringt personlig i forkant av aktivitetene, og erfaringen vår tilsier at etter en personlig henvendelse er det flere som møter, sier Emilie.

Hun forteller at de unge frivillige er viktige ressurser også for rekrutteringen av familier til aktivitetene, blant annet på grunn av deres språkkompetanse.

Fra 2004 til 2016 har Sparebankstiftelsen DNB bidratt med 11,9 millioner kroner til Frivilligsentraler. I 2017 ble til sammen 2,99 millioner kroner fordelt på 11 tildelinger til frivilligsentraler.

Stovner Frivilligsentral har rekruttert unge frivillige fra hele byen til å arrangere ferieaktiviteter for barnefamilier. De har hatt stor suksess både med å involvere nye grupper frivillige og med familieaktivitetene, og har delt erfaringene i en evalueringsrapport til nytte for andre.

Reparering og gjenbruk - fremfor bruk og kast

Stadig dukker det opp møteplasser for folk som vil reparere, vedlikeholde, redesigne, eller bygge noe selv.

De siste årene har Sparebankstiftelsen DNB støttet flere fellesverksteder med penger til verktøy, utstyr eller lokaler.

Cecilie Bjørdal er verksmester i Byverkstedet og melder om stor pågang fra barn og unge som vil lære skikkelig håndtverk.

I kampanjen «Ta vare på det du har» oppfordrer Naturvernforbundet til å reparere i stedet for å kjøpe nytt. De begynte med å skape aktiviteter rundt fiksefestivaler, som det er blitt flere og flere av rundt om i landet.

– Her møtes folk med ulik kompetanse og utfordringer, og så hjelper de hverandre. Slik knyttes vennskap og man deler kompetanse. Et eksempel er at i stedet for å bytte ut mobiltelefonen din med en ny, tar du den med hit og får hjelp av noen som er gode på elektronikk, sier prosjektleder Martin Leander Møinichen Brandtzæg i Naturvernforbundet.

Da kampanjen fikk tildelt 1 million kroner fra Sparebankstiftelsen DNB laget de nettsiden tavarepadetduhar.no med tips og råd om hvordan du kan reparere og ta vare på tingene dine. Kampanjen er forbundets hovedsatsing innen gjenbruk.

– Vi tror mange ikke vet hvordan de skal få reparert eller fikset ødelagte ting. I dag er det ofte lettere å kaste og kjøpe nytt, sier Martin.

Tallene viser nemlig at fra 1994 til 2014 ble mengden husholdningsavfall som hver nordmann kastet fordoblet, og i 2014 kastet vi 438 kilo avfall per person.

Hva må til for å få ungdom til ikke å be om noe nytt når noe de eier går i stykker eller blir litt slitt?

Martin er ikke i tvil:

– Det må være mestringsfølelsen. Kan du reparere og det funker like bra som nytt, og du har gjort det selv, så er det utrolig motiverende. Vi oppfordrer folk til å skryte av reparasjonene de gjør selv. Dette er en form for retro som har kommet i skuddet hos den yngre generasjon. Vi ser at hver gang du har lagt litt innsats i produktet ditt selv så tar du kanskje mer vare på det. Tilrettelegger man litt så er det mye lettere å gjøre en reparasjon. Det håper jeg vi har fått til med denne kampanjen, sier han.

Kreativt arbeid gir skaperglede og mestringsfølelse

Mekking, snekring og redesigning av klær er populære hobbyer, og mange søker om støtte til mekkeverksteder og «makerspaces» der barn og unge kan skape noe selv.

En av de som har fått støtte er Byverkstedet på Tøyen i Oslo, som jobber for at så mange som mulig, og spesielt barn og unge, skal få oppleve skaperglede og mestringsfølelse gjennom kreativt arbeid.

Organisasjonen arrangerer blant annet åpen dag hvor gamle og unge kan komme å lage nye ting av gamle materialer. Byverkstedet fikk penger av Sparebankstiftelsen DNB til å kjøpe en flyttbar container, som brukes til mye forskjellig. Ofte er det sykkelverksted her, hvor folk kan få hjelp til vedlikehold og reparasjon.

Cecilie Bjørdal er verksmester i Byverkstedet. Hun arrangerer diverse aktiviteter for barn og unge. Blant annet har hun hatt verksted for de yngste der gammelt papir brukes til å lage kort og papirfugler. Hun har hatt workshop med eldre

Klesbyttedager er blitt en del av aktivitetene i Naturvernforbundets kampanje «Ta vare på det du har».

ungdommer hvor de syr toalettvesker og gymbager, og hun lærer bort hvordan man kan lappe og fikse på egne klær.

– Det er ikke noe problem å få fulltegnet aktivitetene. Det å kunne lage noe er viktig. Det er lite av det på skolen. Derfor er det ekstra morsomt å se hvor flinke de er blitt de som kommer til oss for å lære, sier Cecilie.

Lokale håndtverkere brukte eget håndtverk til å lage de flotte boardsene i kampanjen.

ByVerkstedet arbeider for at så mange som mulig, og spesielt barn og unge, skal få oppleve skaperglede og mestring gjennom kreativt arbeid. Her viser daglig leder Jinn-Merethe Jansen hvordan man kan lage sine egne kort.

«Kan du reparere noe selv og det blir like bra som nytt, er det utrolig motiverende»

Hva brukes pengene til?

Av totalsummen på to milliarder kroner, som er tildelt ulike nasjonale og lokale prosjekter fra 2004 til 2017, har 35 prosent blitt gitt i bidrag til å skape trivelige møte-plasser, 31 prosent til kompetanseheving og andre ikke-fysiske tildelinger, 27 prosent til aktivitetsutstyr og 5 prosent til kunst og utsmykking.

Fra 2004 har Sparebankstiftelsen DNB gitt over 2 milliarder kroner som tilskudd til organisasjoner, lag, foreninger og institusjoner som har søkt om støtte til ulike prosjekter.

I dette kapitelet vises fordelingen av midlene ut i fra forskjellige former for sortering. Først ser vi på hva midlene har blitt brukt til. Fordelingen tar utgangs-punkt i hva hver enkelt organisasjon har søkt om midler til, og er sortert på fire hovedområder:

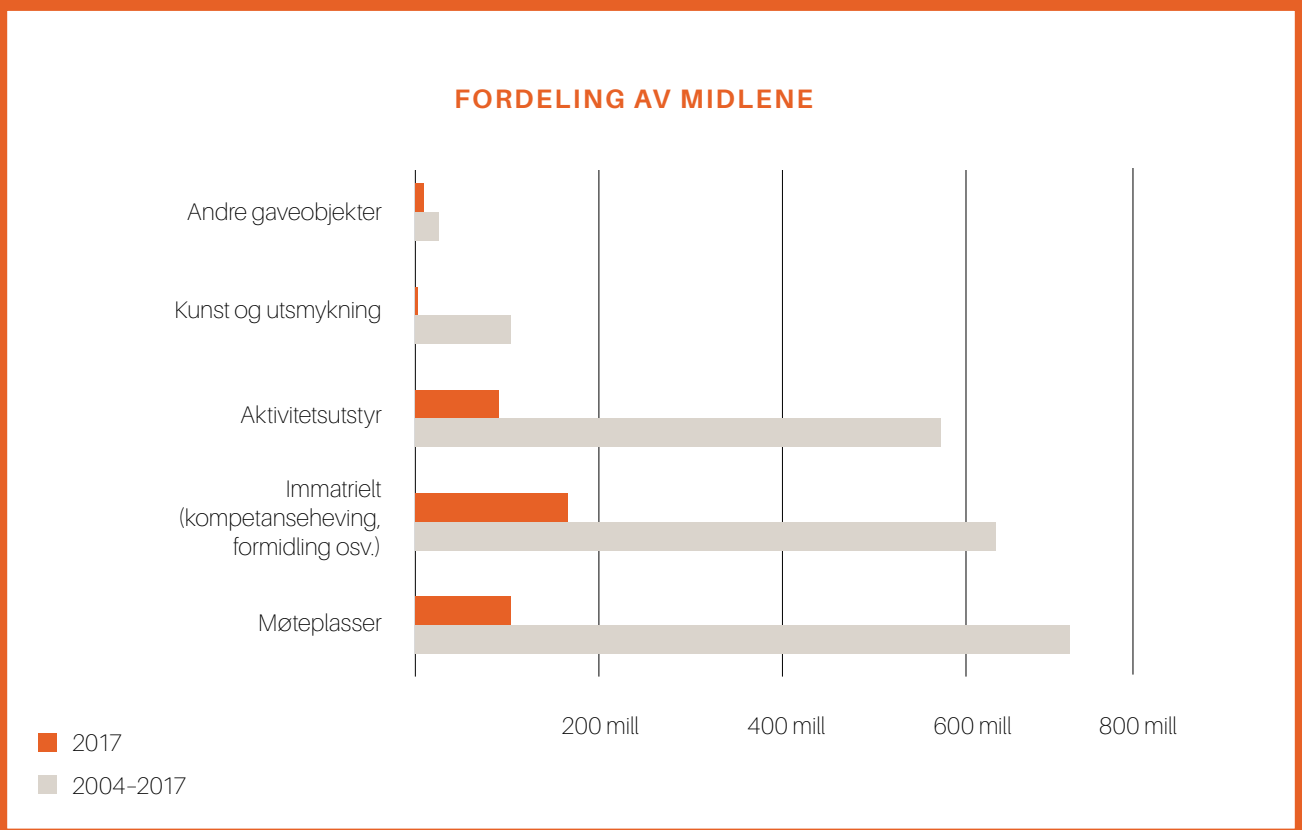

Fordeling av midlene med utgangspunkt i hva hver enkelt organisasjon har søkt om midler til, sortert på hovedområder.

Kompetanseheving og kunnskapsoverføring

Stadig mer av tildelingene de siste årene er gitt til såkalte immaterielle tiltak.

Med immaterielle tiltak menes:

- Kompetanseheving
- Formidlingsmateriell
- Utstillinger
- Oppsetninger
- Informasjonstiltak
- Stipend
- Komposisjon, tekst, manus

Det er først og fremst til kompetanseheving og formidling det har vært størst økning i tildelingene de siste årene. Økningen skyldes flere store tildelinger. Blant annet fikk Fortidsminneforeningen en tildeling på 41 millioner kroner over fem år til bevaring av gamle bygninger og kulturminner over hele landet. Målet for prosjektet er å bidra til opplæring i tradisjonshåndverk. KODE i Bergen har fått 10 millioner kroner til etableringen av et Astrup Forskningssenter. DNT fikk 8 millioner kroner til videreutvikling av turportalen UT.no. Barratt Due har fått 6,6 millioner kroner til sitt senter for talentutvikling. Det er gitt 6 millioner kroner til prosjektet Opprop Tveten som jobber med løsninger for å hindre frafall i videregående skole. Oslo-Filharmonien fikk 9 millioner kroner til å gjennomføre en jubileumsturne og flere ulike formidlingsprosjekter i perioden 2016 til 2019.

Mer kunnskap om ville vekster

Norsk Botanisk Forening fikk støtte til prosjektet Ung Botaniker. Prosjekt har som mål å få flere aktive medlemmer i foreningen fra den yngre generasjonen. Det innebærer blant annet opplæring av kursledere som tar med folk på ulike aktiviteter – fra tre-timersturer i nærmeste skogholt til tredagers kartleggingsturer av sjelden flora for spesielt engasjerte. Støtten fra Sparebankstiftelsen DNB gikk til å utvikle nytt formidlingsmateriale, med tilhørende utstyrspakker.

ØKNING I TILDELINGER TIL KOMPETANSEHEVING OG FORMIDLING

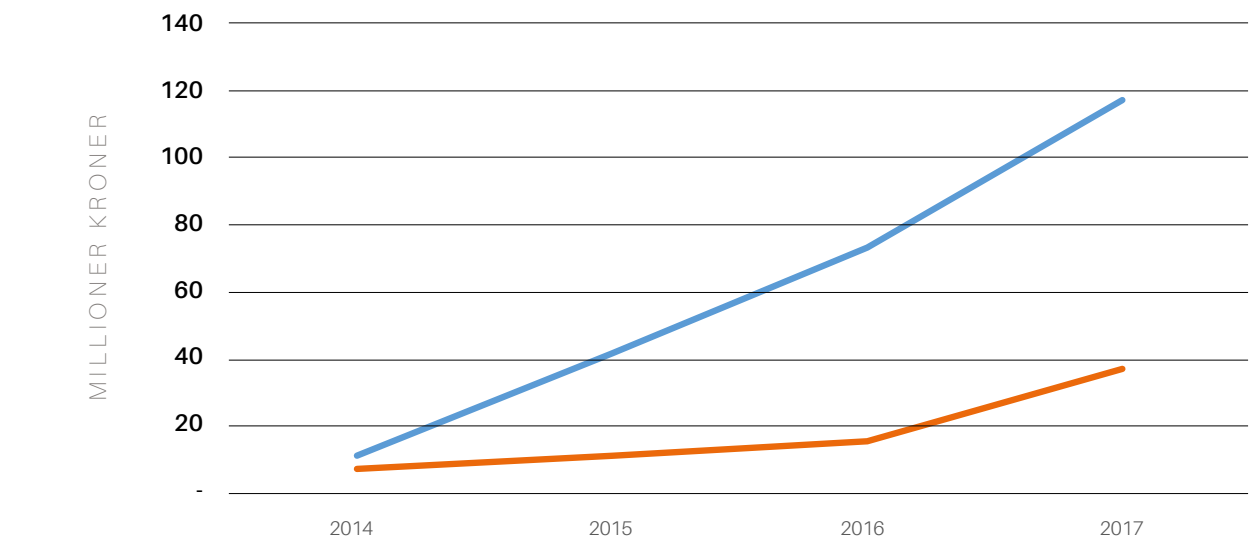

De siste tre årene har Sparebankstiftelsen DNB gitt mer midler til kompetanseheving og formidling. I 2017 ble nærmere 117 millioner kroner tildelt ulike kompetansehevende tiltak, og over 37 millioner kroner ble tildelt formidlingstiltak.

Viderefører kunnskapen om bygging og bruk av åpne tradisjonsbåter

I flere år har Forbundet Kysten jobbet aktivt med å redde kunnskapen om bygging og bruk av åpne tradisjonsbåter. Det startet med at det ble ropt et varsku i 2014 om at det kun er et knippe tradisjonsbærere som har denne kunnskapen i hodet og i hendene. Hvis ingen lærer dette nå, så vil tusenårig kunnskap forsvinne.

Med dette som bakgrunn fikk Forbundet Kysten tildelt 7,88 millioner kroner i 2017 til opplæring og bygging av tradisjonsbåter. Prosjektet skal sikre båtbyggertradisjonen og stimulere til økt bruk av norske tradisjonsbåter.

Forbundet skal sørge for at det bygges båter kontinuerlig på flere steder i landet de neste fire årene, og at båtene bygges til både nye og mer etablerte båtbrukermiljøer. Til båtene vil det knyttes et pedagogisk opplegg, og noen ressurspersoner som har et ansvar for opplæring i bruk av båtene. Mottakerne av båtene vil også få følge byggeprosessen tett, og båtene bygges i dialog med de som skal bruke dem.

Forbundet Kysten skal sørge for at flere lærer om bygging og bruk av åpne tradisjonsbåter, slik at kunnskapen ikke forsvinner.

Utstyr som bidrar til aktivitet i mange varianter

TOPP 10 TIL UTSTYR SIDEN 2004

Utstyr til trening og idrett	146,7 millioner kroner
Musikkinstrumenter	67,5 millioner kroner
Til lys- og lydanlegg	46,4 millioner kroner
Datautstyr	30,9 millioner kroner
Båter og båtutstyr	23,3 millioner kroner
Mat- og kjøkkenutstyr	22,5 millioner kroner
Utstyr til film og foto	12,9 millioner kroner
Leker og lekeutstyr	12,3 millioner kroner
Kunst- og håndverksutstyr	11,7 millioner kroner
Hageutstyr	11,2 millioner kroner

Siden 2004 er 589 millioner kroner, eller 28 prosent, av de tildelte midlene gitt til forskjellige former for utstyr til aktivitet. Dette er utstyr som gjør organisasjoner og lag bedre i stand til å tilby aktiviteter til barn og unge, som for eksempel: Tråkkemaskiner, filmredigeringsutstyr, fiskeutstyr, hageutstyr, inventar, kulisser, kostymer, verktøy, leker, telt, lavvo, turutstyr, idrettsutstyr, uniformer og båtutstyr.

Oversikten viser de ti kategoriene som har fått tildelt mest midler til aktivitetsutstyr siden stiftelsens etabelring i 2004.

– Atmosfæren vi skaper her er litt utenom det vanlige. Dette er en kafé hvor kundene snakker sammen på tvers, sier kafémedarbeider Anniken Nordengen.

=Kaffe

Stiftelsen bak bladet Erlik har satt i gang et nytt jobbtilbud for folk som av forskjellige årsaker ikke får ta del i det normale arbeidslivet: En kaffebar midt i Oslo.

=Kaffe åpnet i juni 2017. Bak disken jobber mennesker fra gatemiljøet i Oslo. Kafégjestene er en miks av folk som jobber i nærheten og folk på jakt etter god kaffe. Men det er mer prat mellom bordene enn det som er vanlig på Oslos kaféer.

– Atmosfæren vi skaper her er litt utenom det vanlige. Dette er en kafé hvor kundene snakker sammen på tvers, bekrefter Anniken Nordengen, som jobber på =Kaffe. Hun stortrives i jobben.

– Jeg har det så bra i livet mitt når jeg jobber her. Jeg tar meg selv i å stå og smile om morgenen, og gleder meg til å gå på jobb hver dag, sier Anniken.

Hun kunne ikke noe om kaffe fra før. Men nå har hun blitt kaffe-nerd. Alle som jobber i kaffebaren har gått på Barrista-kurs. Å ha kunnskap er viktig for å lykkes på jobben, mener initiativtakerne.

«Det går veldig bra med de som jobber her»

– Det går veldig bra med de som jobber her. De får en rutine i hverdagen, og føler at de gjøre en forskjell i andre folks liv ved å gi dem service, sier daglig leder Gunvor Hægstad.

Camilla Svingen daglig leder i Stiftelsen Erlik synes det er viktig at Oslos befolkning ser at mennesker som faller utenfor også kan være en ressurs. Hun oppfordrer arbeidsgivere til å tørre å satse litt på de som ikke har den beste CV-en å vise til, og bidrar gjerne med informasjon til andre virksomheter som er interessert.

Da hun laget kaffebar, var hun bevisst på at det skulle se ut som en moderne kaffebar – både funksjonelt og innbydende.

Stiftelsen Erlik fikk 700.000 kroner i støtte av Sparebankstiftelsen DNB til innredningen av kafeen.

=Kaffe er et eksempel på en sosial entreprenør - en virksomhet som startes opp for å løse et samfunnsproblem. Fra 2004 til 2016 har 19 ulike tiltak i regi av sosiale entreprenører fått støtte. I 2017 har 2,18 millioner kroner blitt tildelt sosiale entreprenører.

Geografisk fordeling

Hvordan er den geografiske fordelingen av midlene? Sparebankstiftelsen DNB gir kun midler i Norge. Alle sparebankstiftelser i landet er pålagt å gi midler i det området der kapitalen opprinnelig kommer fra. For Sparebankstiftelsen DNB er det Østlandet, nærmere bestemt fylkene Akershus, Buskerud, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold, Østfold og kommunen Ringsaker i Hedmark. Til sammen får vårt opprinnelsesområde 60 til 70 prosent av midlene.

I tillegg gir stiftelsen betydelige midler til tiltak av nasjonal betydning over hele landet.

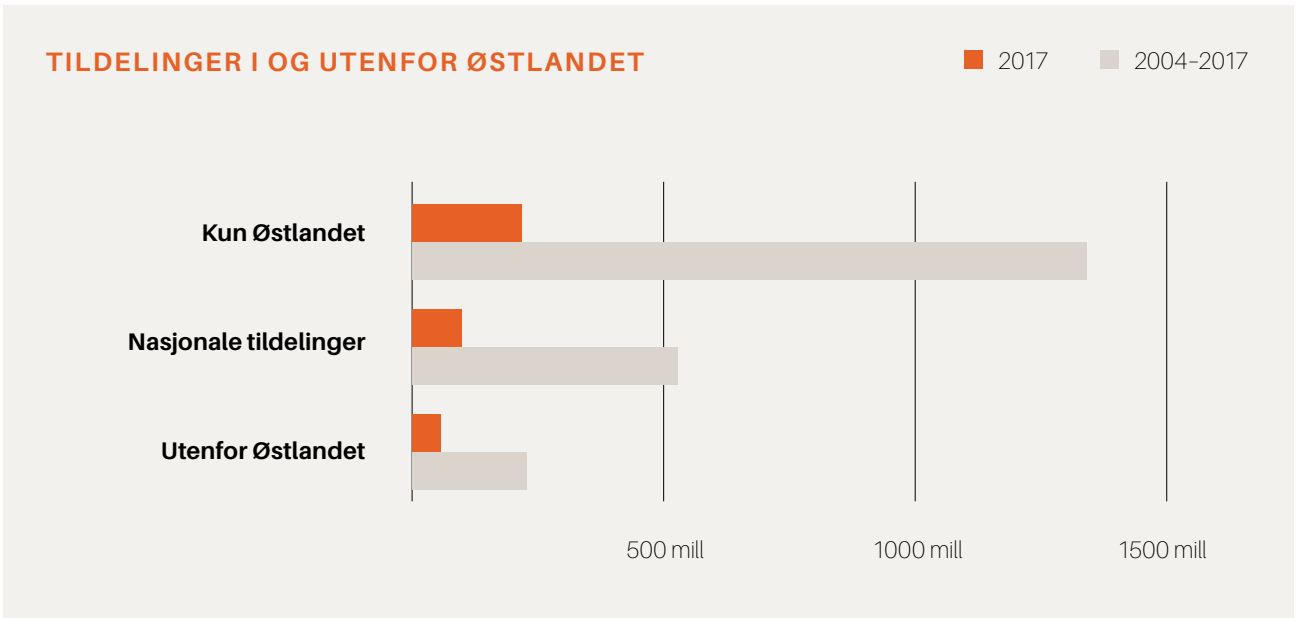

Mest penger har gått til Østlandet, som er kjerneområdet til Sparebankstiftelsen DNB. Nasjonale tildelinger gis til tiltak av nasjonal betydning eller til nasjonale organisasjoner som sprer tildelingene til flere steder i landet.

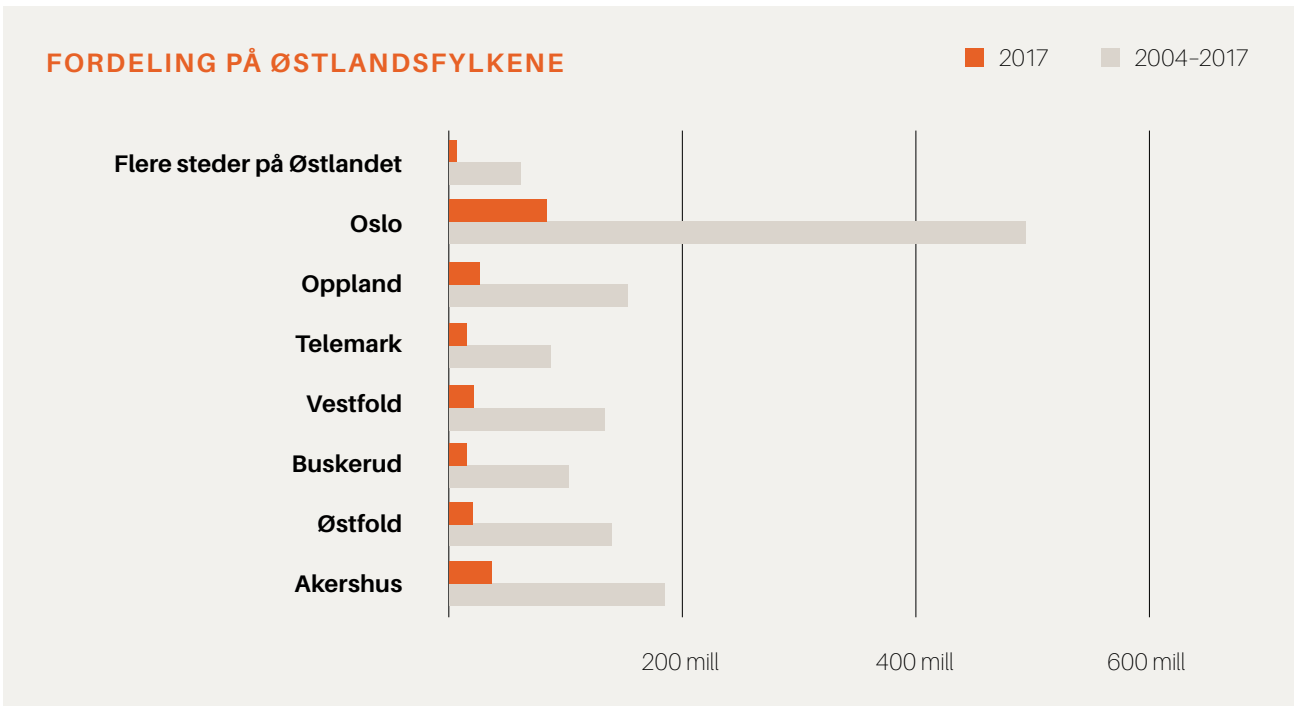

Tildelinger av nasjonal betydning

Siden starten har Sparebankstiftelsen DNB bidratt med nesten 1 milliard kroner til nasjonale formål. Midlene gis et bestemt sted eller til landsdekkende organisasjoner som sprer bidragene over flere steder. 161,7 millioner kroner ble tildelt nasjonale formål i løpet av 2017.

Kunst og kultur er det området som har fått det største beløpet når det gjelder nasjonale tildelinger. Siden starten har 355 millioner kroner gått til nasjonale formål innen Kunst og kultur.

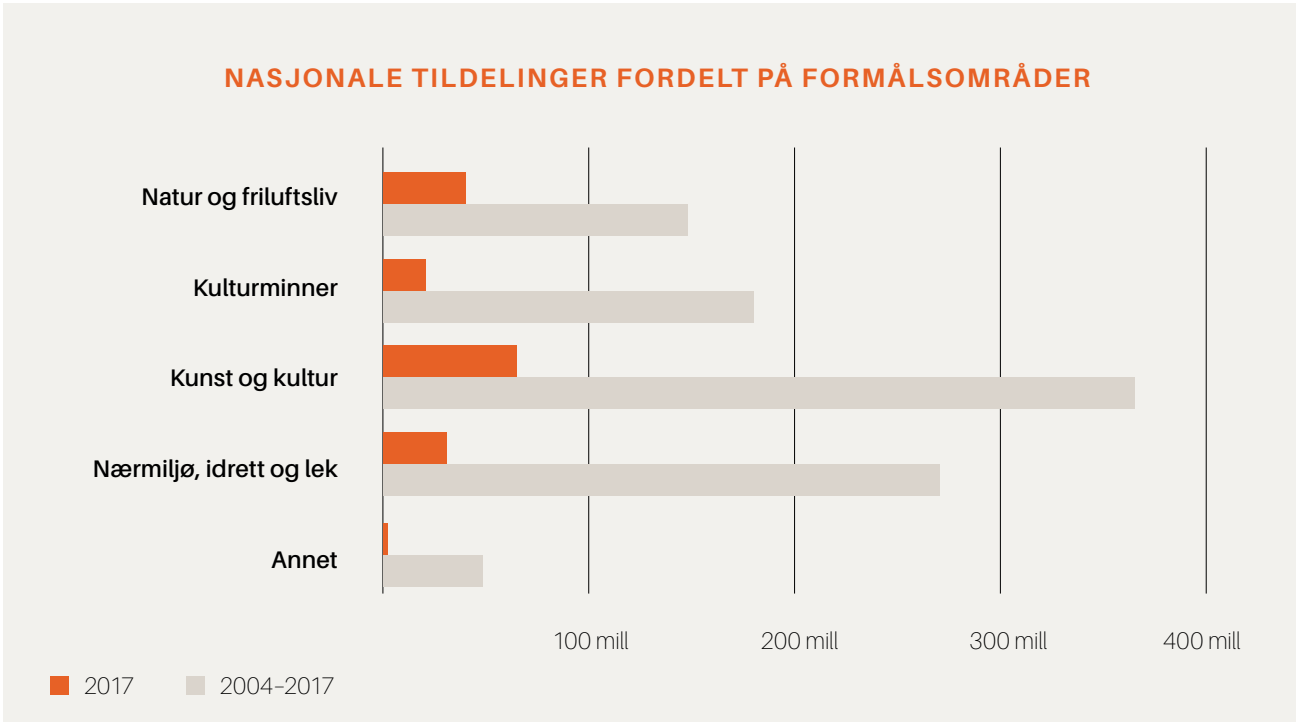

Mer sang i barnehagen

Prosjektet Trall er et eksempel på en tildeling av nasjonal betydning. Oslo Met fikk 6 millioner kroner i 2017 til å utvikle en sangapp som skal støtte og fornye sangkulturen i barnehager og skoler i hele landet.

Universitetet fant gjennom en kartlegging at det er for lite variasjon i sangene som synges i barnehagene. Rundt 20 klassiske barnesanger går igjen, flesteparten av sangene er fra før 1960, og det er liten variasjon i sjanger og musikalsk uttrykk.

Musikkseksjonen ved barnehagelærerutdanningen vil gjøre noe med det smale sangutvalget og startet prosjektet Trall. De skal utvikle en app i samarbeid med Fakultet for teknologi, kunst og design. Prosjektet skal bygge på forskning og følges av forskning. Studenter på bachelor og masternivå vil bli knyttet til delprosjekter.

– Det overordnede målet er at prosjektet skal føre til ny musikalsk praksis i barnehage, skole og lærerutdanning. Vi vil ivareta, støtte og fornye sangkulturen, sier høgskolelektor Elisabeth Anvik på Oslo Met.

Teamet bak sangprosjektet Trall: Bak fra venstre: Ingrid Anette Danbolt, Siri Hauknes, Nina Engesnes og Liv Anna Hagen. Foran: Elisabeth Anvik.

Hvilke typer virksomheter får støtte?

Når vi sorterer tildelingene på hva slags type virksomheter eller organisasjoner som har fått støtte, er de to største mottakergruppene lokale og landsdekkende organisasjoner. De har mottatt henholdsvis 21 og 20 prosent av beløpene tildelt fra Sparebankstiftelsen DNB siden 2004.

Lokale organisasjoner inkluderer historieforeninger, idrettslag, husflidslag, turlag og så videre. I 2017 mottok lokale organisasjoner til sammen 83 millioner kroner.

Landsdekkende organisasjoner mottok 121,8 millioner kroner i løpet av 2017. Dette inkluderer Den Norske Turistforeningen (DNT), særidrettsforbund, Fortidsminneforeningen, Norges Naturvernforbund og så videre.

PROSENTVIS FORDELING AV TILDELINGENE FORDELT PÅ VIRKSOMHETSTYPE FRA 2004 TIL 2017

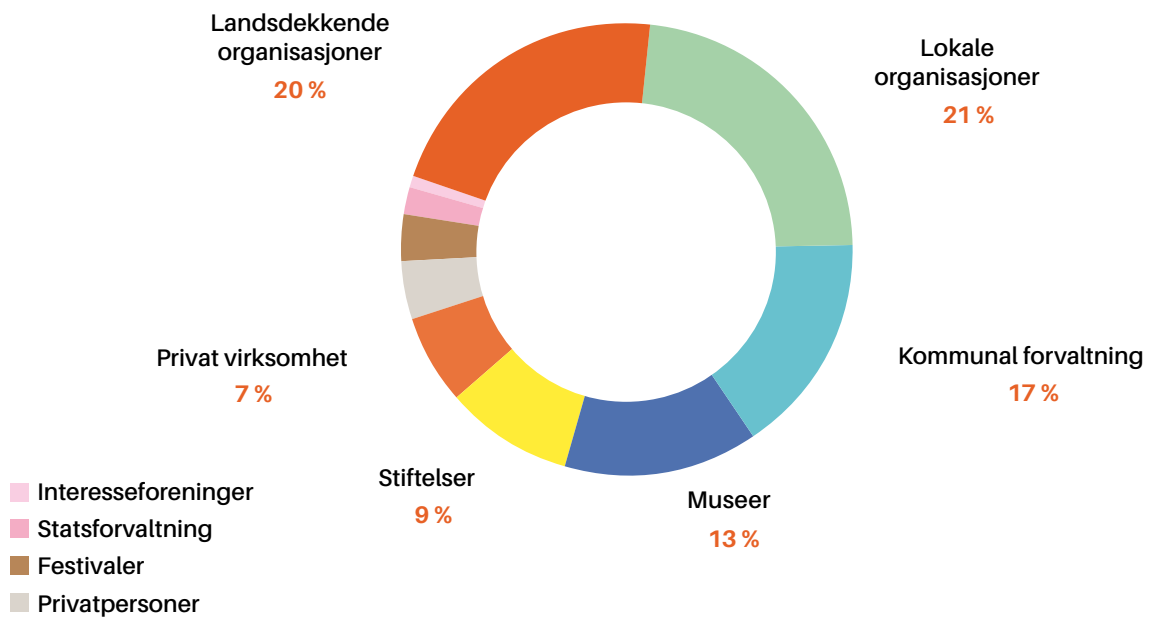

Globusfestivalen: En feiring av det internasjonale Drammen

Globusfestivalen er en feiring av det internasjonale Drammen gjennom mat og kultur. Målet med gratisarrangementet er å vise frem de positive sidene ved et internasjonalt samfunn og på den måten bygge broer mellom ulike befolkningsgrupper, aldre og tradisjoner. Festivalen ble første gang arrangert i 2016.

På festivalen i september 2017 var det matboder fra hele verden, aktiviteter for barna, eget ungdomsområde og på scenen sto lokale, nasjonale og internasjonale artister.

Dette året hadde de fått pengestøtte av Sparebankstiftelsen DNB til dekor og kostymer som bidro til å gjøre festivalen enda mer fargerik. En stor kinesisk drage ble delt opp i mindre deler og tatt med ut til flere barnehager i Drammen. Der fikk barna dekorere dragen med graffiti under ledelse av graffitikunstneren Peacetu.

3 millioner kroner gikk til festivaler i 2017. Totalt er 37 millioner kroner fordelt på 87 tildelinger gitt til festivaler siden 2004.

Globusfestivalen i Drammen fikk støtte til å lage dekor og kostymer i 2017. De engasjerte barn i barnehager og skoler til å være med å dekorere, og gjøre festivalen enda mer fargerik.

Den Norske Opera og Ballett bidro til danseglede på Akershus festning da Sparebankstiftelsen DNB arrangerte Verdens Kuleste Dag i august 2017. 32 ulike organisasjoner, som alle har fått økonomiske bidrag av stiftelsen, tilbød et vidt spekter av aktiviteter helt gratis. Mange barn og unge fikk sjansen til å prøve en ny aktivitet, og kanskje oppdage en ny hobby.

Styrets beretning 2017

Innledning

Sparebankstiftelsen DNB er en av Norges største allmennyttige stiftelser, og den klart største av Norges 32 sparebankstiftelser. Sparebankstiftelsen DNB har to hovedformål:

- Være en langsiktig eier i DNB. Stiftelsen er i dag største private eier i DNB.
- Bruke overskuddet til allmennyttige formål. Stiftelsen skal videreføre sparebanktradisjonene gjennom støtte til tiltak til beste for det norske samfunnet. For å gjenspeile hvor kapitalen er bygget opp, prioriteres tiltak i fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Oppland, Buskerud, Vestfold og Telemark, samt kommunen Ringsaker i Hedmark.

«Vi utløser gode krefter» er Sparebankstiftelsen DNBs visjon. Stiftelsen ønsker å bidra til et samfunn med flere skapende, aktive og ansvarsbevisste mennesker, og støtter særlig prosjekter som skaper engasjement, involverer frivillige og som gir et positivt bidrag til barn og unge. Hovedmålgruppen er aldersgruppen opp til cirka 25 år.

Stiftelsen støtter tiltak innenfor følgende fire formålsområder:

- Kunst og kultur
- Natur og friluftsliv
- Nærmiljø og kulturarv
- Idrett og lek

Stiftelsen gir allmennyttige bidrag i form av gaver til lokale tiltak på Østlandet og nasjonale tiltak over hele landet. Videre bidrar stiftelsen med kunst til norske museer og med strykeinstrumenter til ledende norske musikere. Stiftelsen driver også kulturhuset Sentralen i Kvadraturen i Oslo.

Stiftelsen har opprettet fire datterselskaper for å ivareta de allmennyttige investeringene:

- Dextra Artes as: Kjøper kunst som lånes ut til norske museer.
- Dextra Musica as: Investerer i strykeinstrumenter som lånes ut til ledende musikere.
- Øvre Slottsgate 3 as: Eier Øvre Slottsgate 3/Tollbugata 30 som er utleid til Sentralen Oslo.
- Sentralen Oslo as: Driftsselskap for kulturhuset Sentralen.

Siden starten i 2002 har Sparebankstiftelsen DNB bidratt med over 4,5 milliarder kroner til allmennyttige formål.

Utviklingen i 2017

I 2017 brukte Sparebankstiftelsen DNB 629 millioner kroner til allmennyttige formål. 390 millioner kroner ble gitt til 960 ulike lokale og nasjonale samfunnsnyttige tiltak. Videre ble det gjort allmennyttige investeringer for 201 millioner kroner, fordelt på instrumenter til musikere, kunst til museer og en kartsamling til Nasjonalbiblioteket. Det ble også gitt 39 millioner kroner til å skape aktivitet knyttet til tildelinger og investeringer.

Stiftelsen eier 8 % av DNB, og utbyttet fra disse aksjene er førende for hvor mye som kan brukes til allmennyttige formål. I 2017 mottok stiftelsen 741 millioner kroner i utbytte på DNB-aksjene. Styret forventer en videre økning i utbyttet fra DNB i årene fremover, og planlegger for en jevn økning i den allmennyttige aktiviteten.

Tildelinger

I 2017 behandlet styret 2.935 søknader og tildelte 390 millioner kroner til 960 lokale og nasjonale prosjekter. Tilsvarende tall for 2016 var 2.611 søknader, og 321 millioner kroner til 731 tiltak. Alle tildelinger bekjentgjøres på stiftelsens nettsider.

Større tildelinger i 2017

- Stiftelsen Varde fikk 10 millioner kroner til Nasjonale turstier. Tiltaket skal muliggjøre spektakulære turopplevelser for mange, med bedre tilrettelagte stier og nødvendige fasiliteter. Planen er at bygninger og arenaer som utvikles skal være attraksjoner i seg selv, inspirert av Nasjonale turistveier.
- Norges Dykkeforbund ble tildelt 9 millioner kroner over en treårsperiode til sitt arbeid mot marin forsøpling. Dette er en videreføring av dykkernes ryddeaksjon som fikk 6 millioner kroner i 2015.
- Panta Rei Danseteater fikk 6 millioner kroner til videreføring av danseprosjektet TILT. Prosjektet bidrar til at mange barn og unge på Østlandet får oppleve gleden av dans. Prosjektet har tidligere fått 5 millioner kroner.
- Forbundet Kysten fikk 7,88 millioner kroner til bygging av til sammen 32 tradisjonsbåter som skal gis videre til frivillige organisasjoner og utdanningsinstitusjoner. Prosjektet skal sikre båtbyggertradisjonen og stimulere til økt bruk av norske tradisjonsbåter. Båtbyggerne skal ha med lærlinger på prosjektet.
- Norges museumsforbund fikk 3 millioner kroner til prosjektet Inkluderende museer, som skal gjøre museene til en møteplass for flere. Midlene skal brukes til å etablere nyskapende tiltak på museene, med bruk av kunst og kultur, for å nå barn, ungdom og unge voksne.

Punkt Ø avsluttet sin treårsperiode som mottaker av «Kunstgaven» i 2017. For perioden 2018–2020 går Kunstgaven til Vestfossen Kunstlaboratorium. De får til sammen 4,5 millioner kroner til et gjesteatelierprogram for ni kunstnere. Dette inkluderer atelierplass på Vestfossen, kunstnerstipend, produksjonsstøtte, utstillingsplass og formidlingsopplegg.

For å nå nye søkere for lokale tildelinger, har stiftelsen lagt økt vekt på markedsføring av muligheten til å søke støtte. Dette medførte et rekordstort antall søknader til søknadsfristen 1. februar 2018. Stiftelsen mottok da 2050 søknader, mot 1468 året før. Arbeidet vil forsterkes ytterligere i 2018.

Videre er stiftelsen opptatt av å gjøre det enkelt for søkerne, med god rettledning og en enkel søknadsprosess. Det gjennomføres årlig undersøkelser for å identifisere forbedringspunkter. I 2017 har stiftelsen begynt arbeidet med å få på plass et nytt søknadssystem, som vil være klart i løpet av 2018.

FORMÅLSOMRÅDENE

Formål*	Tildelinger	Beløp	Prosent
Kunst og kultur	274	154 097 425	39,5 %
Kulturminner og historie	58	37 666 430	9,7 %
Nærmiljø, idrett og lek	470	128 663 304	33,0 %
Friluftsliv og naturkunnskap	155	67 619 860	17,3 %
Annet	3	2 229 000	0,5 %
Totalt	960	390 276 019	100 %

** Formålsområdene er justert i løpet av 2017, men rapporteres her ut fra tidligere inndeling*

Investeringer

Stiftelsen investerer i norsk og internasjonal kunst til som lånes ut til norske museer. I 2017 ble det til sammen kjøpt 32 verk for 170 millioner kroner (2016: 75 millioner kroner). Viktige innkjøp i 2017 var:

- *«Curved Form (Bryher II)»*, skulptur av Barbara Hepworth til Henie Onstad Kunstsenter
- *«Avenza Revisited II»*, skulptur av Louise Bourgeois til Nasjonalmuseet
- *«Homme-moustache»* av Jean Arp til Henie Onstad Kunstsenter
- 18 amerikanske foto til Drammen Museum og Lillehammer Kunstmuseum
- *«Merz 1B»* av Kurt Schwitters til Henie Onstad Kunstsenter

Stiftelsen har en betydelig samling strykeinstrumenter – ved årsskiftet 41 historiske instrumenter (de fleste produsert i Italia eller Frankrike på 1600- og 1700-tallet), 49 moderne instrumenter og fire folkemusikkinstrumenter.

De historiske instrumentene stilles til disposisjon for etablerte musikere, som til gjengjeld stiller opp på konserter og som instruktører og inspirasjonskilder for yngre musikere. De moderne instrumentene lånes ut til Norges Musikkhøyskole og Barratt Dues Musikkinstitutt, for videre utlån til talentfulle elever og studenter.

Instrumentsamlingen ble i 2017 utvidet til også å omfatte norske folkemusikkinstrumenter. Målet er å bidra til å ivareta norsk kulturarv, og kunne tilby folkemusikere lån av instrumenter av god kvalitet.

I 2017 ble det kjøpt to historiske og syv moderne strykeinstrumenter, samt de fire folkemusikkinstrumentene (hardingfeler). Totalt ble det kjøpt instrumenter for 12,7 millioner kroner.

Stiftelsen har i 2017 overført 120 millioner kroner til Dextra Artes as og 20 millioner kroner til Dextra Musica as for å gjennomføre investeringene i kunst og musikkinstrumenter. Udisponerte midler blir værende i datterselskapene og kan benyttes senere år. Dette forklarer avviket mellom faktiske investeringer og overføringene fra stiftelsen.

En nærmest komplett samling av historiske kart over Norge og nordområdene ble kjøpt av Sparebankstiftelsen DNB i 2017 for deponering i Nasjonalbiblioteket. Samlingen er bygget opp over flere tiår av amerikaneren William Ginsberg. Nasjonalbiblioteket vil etablere et eget kartsenter og bygge et nytt visningslokale for samlingen.

Sentralen

Sentralen er stiftelsens hus for kulturproduksjon og samfunnsinnovasjon i Kvadraturen i Oslo. Her er publikumsarealer med seks forskjellige scener, restaurant og kafe. Sentralen rommer også kontorplass for 350 personer som jobber innenfor kultur og samfunnsinnovasjon.

Sentralen har vært en suksess siden åpningen i mars 2016. Kontorplassene var fylt opp fra starten, og det har hele tiden vært god booking av saler og scener. I løpet av 2017 var det over 1800 arrangementer i Sentralen. Flere av festivalene som har kontorplass i Sentralen brukte publikumsarealene til konserter og andre arrangementer, slik som Oslo Jazzfestival, Ultima og Oslo World Music Festival.

I 2017 var Sentralen i finaleheatet som en av tre kandidater til Oslo bys arkitekturpris.

Amedia

Sparebankstiftelsen DNB inngikk i 2016 en avtale om å kjøpe Amedia, og opprettet en egen stiftelse – Amediastiftelsen – som eier av mediekonsernet. Amedia eier 63 lokalaviser over hele Norge. Lokalaviser er av stor betydning for lokalsamfunn, kultur, organisasjonsliv og demokrati. Amediastiftelsen skal sikre et langsiktig og stabilt eierskap til norske lokalaviser.

For å finansiere Amedia-kjøpet ga Sparebankstiftelsen DNB et ansvarlig lån på ca 400 millioner kroner til Amediastiftelsen. Amedia har levert gode økonomiske resultater både i 2016 og 2017, og det oppleves å være liten risiko knyttet til det ansvarlige lånet.

Andre prosjekter

I 2017 har stiftelsen utredet to områder med sikte på å etablere særskilte satsinger:

- Arenaer som skal skape tilhørighet og hindre utenforskap for barn og unge.
- Stedsutvikling og lokale møteplasser, eksempelvis ved tiltak som gir nytt liv til gamle bygninger og til ubrukte eller dårlig fungerende områder.

På begge områder er det gjort et betydelig kartleggingsarbeid for å definere behov og mulige løsninger, og det planlegges oppstart for de to satsingene i 2018.

Utvikling og forskning

Stiftelsen har i 2017 igangsatt et prosjekt for å implementere nytt søknadsbehandlingssystem. Systemet vil bli tatt i bruk i løpet av 2018.

Det pågår ingen forskningsprosjekter knyttet til stiftelsens virksomhet, men det er engasjert eksterne forskningsmiljøer for å følge og evaluere noen større prosjekter som stiftelsen har gitt midler til (skoleprosjekter i Oppland og Østfold, samt kulturskoleprosjekt i vestregionen). Det samme gjelder skolefrafallsprosjektet på Tveten gård, som stiftelsen driver i samarbeid med Gjensidigestiftelsen.

Eierskapet i DNB

Sparebankstiftelsen DNB skal være en stabil og langsiktig eier i DNB. Målet med eierskapet er å få et økonomisk utbytte, samt å bidra til å videreføre DNBs rolle i utviklingen av det norske samfunnet.

Stiftelsens grunnkapital består av 130 millioner aksjer i DNB, som tilsvarer 8 prosent av aksjekapitalen. Utbyttet fra disse aksjene danner grunnlaget for stiftelsens bidrag til allmennyttige formål.

DNB leverte et nettoresultat i 2017 på 21,8 milliarder, mot 19,3 milliarder i 2016. Banken er nå oppkapitalisert i tråd med de kapitalkravene myndighetene har fastsatt, noe som gir grunnlag for høyere utbytte enn tidligere. Styret i DNB foreslår et utbytte for 2017 på 7,10 kroner pr aksje, opp fra 5,70 kroner for 2016.

For å spre risiko har stiftelsen foretatt et gradvis nedsalg av DNB-aksjene i finansporteføljen de siste årene. Dette ble sluttført i 2017, slik at stiftelsen nå kun har de DNB-aksjene som inngår i grunnkapitalen.

DNB-aksjen hadde en solid verdiutvikling gjennom 2017. Kursen økte fra 128,8 kroner pr aksje pr 1.1. til 152,10 kroner pr 31.12.

Stiftelsen har også i 2017 vært representert i DNBs valgkomité.

Finansforvaltningen

Styret skal påse at stiftelsens midler forvaltes i tråd med stiftelsens formål, samt at virksomheten utføres i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler og stiftelsens vedtekter. Styret vedtar årlig finansstrategien for det kommende kalenderår. Strategien omfatter langsiktig investeringsprofil, rammer for allokering av aktiva, risiko og etiske retningslinjer. Administrasjonen utarbeider månedlig rapporter som viser avkastning, allokering og transaksjoner. Styret behandler rapportene løpende gjennom året.

Økonomiske resultater

Finansielle investeringer

Ved utgangen av 2017 utgjorde finansporteføljen 7,5 milliarder kroner (6,1 milliarder kroner ved utgangen av 2016) fordelt på 25 % i renteplasseringer og 75 % i aksjeplasseringer.

Plasseringene i finansporteføljen har hatt en avkastning på 17,3 prosent i 2017, mot 12 prosent for referanseindeksen. Hovedindeksen på Oslo Børs (OSEBX) økte i 2017 med 19,1 prosent.

Ved utgangen av 2017 er det ikke er DNB-aksjer i finansporteføljen. Ved utgangen av 2016 var 34 % av finansporteføljen DNB-aksjer.

Resultat for 2017

Sparebankstiftelsen DNB har for 2017 et resultat på 1 351 millioner kroner, mot 744 millioner kroner i 2016.

Stiftelsens regnskap presenteres i tråd med NRS God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Dette innebærer at føring av midler til gaver og aktivitetstiltak synliggjøres som en del av stiftelsens resultater.

Hovedkomponentene i regnskapet:

- Anskaffede midler utgjør 1 818 millioner kroner (1 183 millioner kroner i 2016) og består av:
  - Verdiøkning og utbytte på fra finansielle plasseringer på 1 077 millioner kroner.
  - Utbyttet fra DNB var på 741 millioner kroner (5,17 kr per aksje). I 2016 var samlet utbytte 695 millioner kroner, herav 687 millioner kroner fra DNB.
- Gaver og aktivitetskostnader utgjør 429 millioner kroner i 2017, mot 367 millioner kroner i 2016.
- Formålskostnader utgjør totalt 629 millioner kroner i 2017 (gaver, aktivitets- og formålskostnader og formålsinvesteringer) for stiftelsen med datterselskap. I 2016 var formålskostnadene 1 062 millioner kroner. Det store beløpet i 2016 skyldtes i stor grad etableringen av Sentralen som nytt kulturhus i Oslo. 2017 var slik sett et mer normalt år.
- Samlede driftskostnader var 37 millioner kroner, noe som utgjør 5,9 % av formålskostnadene. I 2016 var driftskostnadene 35 millioner kroner.
- Stiftelsen har i 2017 overført 140 millioner kroner til datterselskapene Dextra Musica og Dextra Artes.

Disponering av aktivitetsresultat

Årets aktivitetsresultat på 1 351 millioner kroner foreslås overført til annen formålskapital. I 2016 ble 744 millioner kroner overført annen formålskapital.

Omgivelsene

Fremtidig økonomisk utvikling

Stiftelsen baserer i liten grad sin aktivitet på overordnede makroøkonomiske forventninger. Virksomheten er først og fremst knyttet til utbytte fra aksjer i DNB samt avkastning fra de finansielle investeringene (finansporteføljen). Bankens signaler om fremtidig utbytte innebærer at vi kan øke vår aktivitet innenfor våre formål i tiden fremover.

Ytre miljø

Etter styrets vurdering er stiftelsens virksomhet av en slik karakter at den i liten grad forurenser det ytre miljøet. Stiftelsens indirekte utslipp er knyttet til drift av kontorer, transport ved reiser og kjøp av varer og tjenester. Det er kildesortering i stiftelsens lokaler og i Sentralen for øvrig. Sentralen benytter fjernvarme til oppvarming, og det arbeides med tiltak som kan øke energieffektiviteten i bygget.

Stiftelsen gir økonomisk støtte til en rekke miljøprosjekter, innenfor formålsområdet Natur og friluftsliv.

Styrende organer

Sparebankstiftelsens øverste organ er generalforsamlingen. Den består av 31 medlemmer. 16 medlemmer velges av og blant kundene i DNB, mens de øvrige medlemmene velges av fylkestingene på Østlandet og bystyret i Oslo. Alle velges for fireårsperioder.

Sist gang det ble utnevnt offentlig valgte representanter til generalforsamlingen var i mai 2016. Nytt kundevalg til generalforsamlingen gjennomføres i mars 2018 i DNBs nettbank, etter at det høsten 2017 ble åpent invitert til å foreslå kandidater til generalforsamlingen.

Generalforsamlingen har siden mai 2016 blitt ledet av Bente Lier.

Geir Bergkastet gikk ut av styret ved generalforsamlingen i 2017 og to nye medlemmer ble valgt inn i styret: Erling Lae og Birgit Skarstein. Etter dette består styret av: Randi Eek Thorsen (styreleder), Erling Lae (nestleder), Birgitte Brekke, Karl Moursund, Nils Gerhard Nilsen, Birgit Skarstein og Petter Thoresen.

Styret har i 2017 avholdt 10 møter og behandlet 84 saker.

Administrasjon

Administrasjonen i Sparebankstiftelsen DNB har kontor i Sentralen i Øvre Slottsgate 3 i Oslo, og hadde ved utgangen av 2017 av 14 årsverk. I tillegg kommer ansatte i Sentralen Oslo as, som ved utgangen av året utgjorde 11 årsverk. Videre er det 2 ansatte i prosjektet Opprop! Tveten, som er et samarbeidsprosjekt mellom Sparebankstiftelsen DNB og Gjensidigestiftelsen.

André Støylen har vært administrerende direktør i Sparebankstiftelsen DNB siden 1. januar 2014.

HMS og inkludering

Sykefraværet var gjennom 2017 på 5,1 prosent, en økning fra 0,9 prosent i 2016. Økningen fra 2016 skyldes i hovedsak to lengre sykefravær som ikke er jobbrelaterte. Styret anser arbeidsmiljøet i selskapet som godt og har ikke iverksatt spesielle arbeidsmiljøtiltak i 2017.

Stiftelsen legger vekt på å ha et inkluderende arbeidsmiljø. Det er en god kjønns- og aldersbalanse i den samlede virksomheten, og det har i 2017 ikke vært behov for særskilte tiltak på dette området.

Styret kjenner ikke til noen forhold av betydning for stiftelsens økonomi som ikke fremgår av balanse, resultatregnskap, noter og styrets beretning. Det fremlagte regnskapet gir et rettvisende bilde av stiftelsens økonomiske stilling.

Styret kjenner ikke til forhold av regnskapsmessig betydning for stiftelsen i perioden fra årsskiftet til fremleggelse av regnskap og årsberetning.

Styret legger frem regnskapet under forutsetning om fortsatt drift og bekrefter at denne er tilstede.

Oslo 21. mars 2018

Styret i Sparebankstiftelsen DNB

Randi Eek Thorsen *(styreleder)*	Erling Lae *(nestleder)*	Petter Thoresen *(styremedlem)*	Birgitte Brekke *(styremedlem)*
Karl Moursund *(styremedlem)*	Nils Gerhard Nilsen *(styremedlem)*	Birgit Lovise Røkkum Skarstein *(styremedlem)*	André Støylen *(adm.direktør)*

Resultatregnskap

FINANSINNTEKTER OG FORMÅLSKOSTNADER

	Note	2017	2016
Rente - og finansinntekter	3, 4	831 896 839	713 915 862
Opp-/nedskrivning (-) finansielle omløpsmidler	7	621 362 290	410 996 180
Gevinst og tap salg av verdipapirer		366 127 439	58 016 828
Sum inntekter og kostnader på anskaffede midler		**1 819 386 568**	**1 182 928 870**
Tildelinger	9	(381 877 241)	(318 032 568)
Formålskostnader		(46 252 746)	(84 666 414)
Lønnskostnad	10	(21 684 608)	(21 359 204)
Avskrivning på driftsmidler	1	(1 035 900)	(1 067 388)
Annen driftskostnad		(14 457 597)	(12 983 249)
Annen finanskostnad		(1 225 030)	(369 828)
Sum kostnader / Forbrukte midler		**(466 533 121)**	**(438 478 651)**
Årets aktivitetsresultat		**1 352 853 447**	**744 450 219**
Ordinært resultat før skattekostnad		1 352 853 447	744 450 219
Formuesskatt 2015 og 2016		(1 180 494)	0
Årets aktivitetsresultat etter formuesskatt		**1 351 672 953**	**744 450 219**

Tillegg / Reduksjon formålskapital (overføringer)

Overført til annen formålskapital		1 351 672 953	744 450 219
Sum		**1 351 672 953**	**744 450 219**

Balanse

EIENDELER

	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
Formålsinvesteringer			
Investering i datterselskaper	3	2 169 471 265	2 035 021 265
Samfunnsnyttige investeringer	2	130 262 406	71 707 689
Formålsplasseringer	2	423 814 469	413 387 395
Sum formålsinvesteringer		**2 723 548 140**	**2 520 116 349**
Varige driftsmidler og programvare			
Maskiner og anlegg	1	94 843	221 669
Programvare	1	410 232	1 319 3
Sum varige driftsmidler og programvare		**505 075**	**1 540 975**
Finansielle anleggsmidler			
Investering i aksjer	4	3 923 363 487	3 923 363 487
Lån til datterselskaper	3	0	20 000 000
Sum finansielle anleggsmidler		**3 923 363 487**	**3 943 363 487**
Sum anleggsmidler		**6 647 416 702**	**6 465 020 811**
Omløpsmidler			
Fordringer			
Andre fordringer		4 419 260	1 148 382
Konsernfordringer	3	20 815 488	19 466 543
Sum fordringer		**25 234 748**	**20 614 924**
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond		5 415 784 511	4 434 615 608
Markedsbaserte obligasjoner og andeler		1 630 994 353	1 438 447 905
Andre finansielle instrumenter		229 004 995	0
Sum investeringer	**7**	**7 275 783 859**	**5 873 063 513**
Bankinnskudd, kontanter og lignende	8	257 086 061	425 777 914
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		**257 086 061**	**425 777 914**
Sum omløpsmidler		**7 558 104 669**	**6 319 456 351**
Sum eiendeler		**14 205 521 370**	**12 784 477 161**

FORMÅLSKAPITAL OG GJELD

Egenkapital			
Formålskapital			
Grunnkapital	6	2 098 217 800	2 098 217 800
Innskutt annen formålskapital	6	1 826 562 687	1 826 562 687
Gavefond	6	500 000 000	500 000 000
Annen formålskapital	6	9 322 786 799	7 971 113 846
Sum formålskapital		**13 747 567 286**	**12 395 894 333**
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	5	12 457 680	12 652 059
Sum avsetning for forpliktelser		**12 457 680**	**12 652 059**
Sum langsiktig gjeld		**12 457 680**	**12 652 059**
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		7 047 112	5 175 612
Skyldige offentlige avgifter		1 989 665	2 034 454
Annen kortsiktig gjeld		4 365 159	3 968 040
Avsatt til gaveutdeling	9	432 094 469	364 752 664
Sum kortsiktig gjeld		**445 496 404**	**375 930 769**
Sum gjeld		**457 954 084**	**388 582 828**
Sum formålskapital og gjeld		**14 205 521 370**	**12 784 477 161**

Oslo 21. mars 2018

Styret i Sparebankstiftelsen DNB

Randi Eek Thorsen *(styreleder)*	Erling Lae *(nestleder)*	Petter Thoresen *(styremedlem)*	Birgitte Brekke *(styremedlem)*
Karl Moursund *(styremedlem)*	Nils Gerhard Nilsen *(styremedlem)*	Birgit Lovise Røkkum Skarstein *(styremedlem)*	André Støylen *(adm.direktør)*

Kontantstrøm

	2017	2016
I – ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT	1 351 672 953	744 450 219
II - POSTER I AKTIVITETSREGNSKAPET UTEN LIKVIDITETSEFFEKT		
Ordinære avskrivninger	1 035 900	1 067 388
Endring pensjonsforpliktelser	-194 379	-257 144
III - INVESTERINGER, AVHENDELSER OG FINANSIERING		
Anskaffelse av bevaringsverdige eiendeler	-58 554 717	-5 853 379
Anskaffelse av andre varige driftsmidler	0	0
Kapital innskudd i datterselskaper	-134 450 000	-660 000 000
Endring i ikke utbetalte tildelinger	66 421 021	81 443 503
Lån til datterselskaper	8 223 980	-84 582 127
Endring verdi aksjer i DnB ASA	2 123 738 183	353 719 733
Endring øvrige omløpsaksjer	-3 526 458 529	-313 857 650
IV - ANDRE ENDRINGER		
Endringer i andre fordringer	-3 270 878	818 586
Endring i leverandørgjeld	2 792 284	-287 288
Endring i annen kortsiktig gjeld	352 330,22	2 575 309,70
Sum likviditetsendringer gjennom året	**-168 691 853**	**119 237 151**
Likvidtetsbeholdning 1.1.	**425 777 914**	**306 540 763**
Likvidtetsbeholdning 31.12.	**257 086 062**	**425 777 914**

Noter

Regnskapsprinsipper

Endring i regnskapsprinsipp

Sparebankstiftelsen DNB har med virkning fra 01.01.2013 lagt NRS(F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner til grunn ved utarbeidelse av regnskapet. Denne standarden anses å gi bedre informasjon om virksomheten i stiftelsen. I 2014 er denne ytterligere tilpasset i balansen hvor "Formålsinvesteringer" er skilt ut som egen gruppe under anleggsmidlene. For behandling av øvrige regnskapsmessige verdivurderinger og fastsettelser benyttes tidligere etablert praksis og regnskapslovens alminnelige bestemmelser og norske regnskapsstandarder.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Enkelte poster er vurdert etter andre regler. Postene det gjelder vil være blant de postene som omhandles nedenfor.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aksjer, grunnfondsbevis og andre eiendeler som inngår i en handelsportefølje vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene vurderes som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er som hovedregel fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Formålsinvesteringer (aksjer) i datterselskap

Formålsinvesteringer i datterselskap er vurdert etter kostmetoden.

Pensjon

Sparebankstiftelsens tjenestepensjonsordning oppfyller lovens krav om tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning er er blanding av innskudds- og ytelsesbasert premie. Pensjonskostnader og – forpliktelser er beregnet etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra Folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang osv. Endringer i pensjonsforpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner amortiseres over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatendringer) føres mot balanseført pensjonsforpliktelse. Pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi.

Utdeling av gaver

Gavetildeling blir vedtatt av styret i Sparebankstiftelsen og kostnadsført på innvilgningstidspunktet. Midlene står som gjeldsforpliktelse i balansen inntil utbetaling finner sted.

Note 1 – Spesifikasjon av varige driftsmidler

	Programvare	**Inventar**	**Biler**	**Sum**
Anskaffelseskost 1. januar 2017	4 580 882	269 960	435 222	5 286 064
Tilgang i året	0	0	0	0
Avgang i året	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31. desember 2017	**4 580 882**	**269 960**	**435 222**	**5 286 064**
Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.2017	(4 170 649)	(267 491)	(342 848)	(4 780 988)
Balanseført verdi pr. 31.12.2017	**410 232**	**2 469**	**92 374**	**505 075**
Årets avskrivninger	909 074	41 558	85 268	1 035 900
Avskrivningstid	5 år	5 år	5 år	

Note 2 – Samfunnsnyttige investeringer

Samfunnsnyttige investeringer består av fotosamling og investering i kunst.

	2017	2016
Fotosamling	61 200 000	61 200 000
Kunst; Hamsunfantasier K. Jordfald	2 408 975	2 408 975
Formålsinvestering kart	60 801 888	
Kunstinvesteringer	3 810 903	
Kunst andre kunstinvesteringer	2 040 640	8 098 714
Sum samfunnsnyttige investeringer	**130 262 406**	**71 707 689**

Note 3 – Investering i datterselskap

Foretaksnavn	Eierandel / stemmeandel	Bokført verdi	Kostpris	Selskapets EK pr 31.12.2017	Selskapets resultat for 2017
Øvre Slottsgate 3 AS	100%	603 078 548	603 078 548	307 392 814	(15 650 658)
Dextra Artes AS	100%	1 126 442 717	1 126 442 717	752 925 009	0
Dextra Musica AS	100%	417 000 000	417 000 000	417 000 000	0
Sentralen Oslo AS	100%	22 950 000	35 000 000	22 951 212	(5 361 227)
Sum datterselskapet		**2 169 471 265**	**2 181 521 265**	**1 500 269 035**	**(21 011 885)**

Alle selskapene har forretningskontor i Oslo.

Det foreligger betydelige merverdier utover bokført egenkapital i Dextra Artes AS som følge av verdiøkning på kunst. For Øvre Slottsgate 3 AS er det foretatt betydelig påkostninger i 2015-2016. Den generelle prisønkningen i markedet som medfører at dagens verdi er høyere enn den bokførte verdien, som er bokført til kostpris. Dette har gitt en verdiøkning som innebærer at den bokførte verdien anses å være tilstede.

Datterselskapenes virksomhet er i all hovedsak reflektert i stiftelsens balanse og resultat. Utelatelsen av datterselskap har verken samlet eller hver for seg betyning for å bedømme konsernets stilling og resultat. Av denne grunn er det ikke utarbeidet konsernregnskap.

Langsiktig fordringer på datterselskaper	**2017**	**2016**
Øvre Slottsgate 3 AS - pantelån	0	0
Øvre Slottsgate 3 AS - byggelån	0	20 000 000
Sum	**0**	**20 000 000**

Kortsiktige fordringer på datterselskaper	2017	2016
Øvre Slottsgate 3 AS	0	2 229 500
Dextra Artes AS	21 181 924	283 575
Dextra Musica AS	(366 436)	1 867 914
Sentralen Oslo AS	0	15 085 554
Sum	**20 815 488**	**19 466 543**

FØLGENDE INTERNE TRANSAKSJONER HAR FUNNET STED MED OG MELLOM DATTERSELSKAPER:

Spesifikasjon interne transaksjoner	2017	2016
Tilskudd til Dextra Artes AS	1 428 629	2 348 613
Tilskudd til Dextra Musica AS	2 034 350	447 271
Leiekostnad Øvre Slottsgate 3 AS	0	0
Leiekostnad Sentralen Oslo AS	881 158	730 220
Lokalleie til egne formålsaktiviteter Sentralen Oslo AS	5 408 927	4 313 063
Tjenestekjøp Sentralen Oslo AS	13 759 776	8 345 514
Sum kostnader	**23 512 840**	**16 184 681**
Renteinntekter Øvre Slottsgate 3 AS	(217 676)	(9 563 735)

Note 4 – Anleggsaksjer

	Eier- /stemmeandel	Bokført verdi	Kostpris	Markedsverdier
DNB ASA - anleggsaksjer	8%	3 923 351 487	3 923 351 487	19 773 137 803
Aksjer i Talent Norge AS	33%	12 000	12 000	12 000
Sum anleggsaksjer		**3 923 363 487**	**3 923 363 487**	**19 773 149 803**

Stiftelsen har mottatt kr 812 483 261 i utbytte på aksjene i DNB i 2017.

Anleggsaksjene i DNB er de aksjene som stiftelsen mottok i 2002 på etableringstidspunktet (den gangen aksjene i Gjensidige NOR Sparebank), og er bokført til anskaffelseskost. Aksjer i DNB utover anleggsaksjene er klassifisert som omløpsaksjer og er bokført til markedsverdier pr 31.12.2017.

Note 5 – Pensjonskostnader

Sparebankstiftelsen DNB har kollektiv tjenestepensjon for ansatte. Norsk Regnskapsstandard 6 benyttes for regnskapføring av pensjonskostnader. Standarden tar utgangspunkt i nåverdien av antatt fremtidige pensjonsytelser. Den beregnede påløpte forpliktelsen sammenholdes med verdien av pensjons-midlene. Pensjonsforpliktelsen er dekket gjennom forsikringsordning i Vital. Pensjonsordningen gir den ansatte en bestemt fremtidig pensjonsytelse (ytelsesplan).

Fra 2007 ble det etablert innskuddspensjon for nyansatte. Kostnadene knyttet til innskuddspensjon blir utgiftsført og er ikke en del av den aktuarberegnede forpliktelsen.

Antall personer som er lagt til grunn ved beregningen av pensjonsforpliktelsene er 6 aktive. I tillegg har 9 ansatte innskuddspensjon.

	2017	2016
Avkastning på pensjonsmidler	4,00 %	3,00 %
Diskonteringsrente	2,30 %	2,10 %
Årlig lønnsvekst	2,50 %	2,25 %
Årlig økning i grunnbeløpet	2,25 %	2,00 %
Årlig regulering av pensjonen	2,25 %	2,00 %
Pensjonsmidler		
Pensjonsmidler til markedsverdi	16 574 479	16 868 975
Faktisk påløpt pensjonsforpliktelse	-31 468 796	-29 925 863
Ikke resultatførte estimatendringer	5 183 739	2 985 731
Forpliktelse, ikke hensyntatt akturarberegn.	0	0
Arbeidsgiveravgift	-2 747 102	-2 580 902
Pensjonsmidler etter NRSP beregning, netto	**-12 457 680**	**-12 652 059**

Årets pensjonskostnad		
Nåverdi av årets opptjening	1 414 572	1 624 016
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	615 283	889 949
Forventet avkastning av pensjonsmidler	-514 006	-604 822
Administrasjonskostnader	134 360	158 498
Periodisert arbeidsgiveravgift	254 455	321 128
Resultatførte korreksjoner/estimatavvik	116 184	994 000
Periodens netto pensjonskostnad	**2 020 848**	**3 382 769**

Avstemming		
Inngående balanse pensjonsforpliktelse	-12 652 059	-12 909 203
Årets pensjonskostnad	-2 020 848	-3 382 769
Tillegg lederavtaler ført mot egenkapitalen	0	0
Anslag tilskudd / innbet fra driften	2 215 227	3 639 913
Utgående balanse pensjonsforpliktelse	**-12 457 680**	**-12 652 059**

Note 6 – Formålskapital

	Innskutt grunnkapital	Annen formålskapital	Gavefond	Sum
Formålskapital 01.01	3 924 780 487	7 971 113 846	500 000 000	12 395 894 333
Årets aktivitetsresultat	0	1 351 672 953	0	1 351 672 953
Egenkapital 31.12	**3 924 780 487**	**9 322 786 799**	**500 000 000**	**13 747 567 286**

Note 7 – Markedsbaserte aksjer, egenkapital, andeler, obligasjoner mv.

	Markedsverdi/ bokført verdi	Kostpris	Periodens resultatførte verdiendring
DNB ASA - omløpsaksjer	0	0	0
Egenkapitalbevis	5 250 000	15 143 561	-150 884
Aksjefond og andre verdipapirer	5 639 539 507	4 769 351 134	568 966 726
Sum aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond	5 644 789 507	4 784 494 695	568 815 842
Andeler i rentefond	1 630 994 353	1 598 189 973	52 546 448
Sum finansielle investeringer	**7 275 783 860**	**6 382 684 668**	**621 362 290**

Plassering i aksjer, egenkapitalbevis, aksjefond og rentefond inngår i en handelsportefølje og vurderes til markedsverdi på balansedagen.

Note 8 – Bankinnskudd

I posten for bankinnskudd inngår egen konto for bundne skattetrekksmidler med kr 1 513 472. Skyldig skattetrekk er kr 1 121 727.

Note 9 - Tildelinger

	2017	2016
Vedtatte tildelinger - ikke utbetalt 1.1.	364 752 664	287 242 624
Årets utbetalte tildelinger	-314 535 437	-240 522 528
Årets vedtatte tildelinger	390 276 019	321 672 568
Bortfall av tildelinger, tidligere bevilget	-8 398 778	-3 640 000
Vedtatte tildelinger - ikke utbetalt 31.12.	**432 094 468**	**364 752 664**

Note 10 - Lønnskostnader etc

Spesifikasjon av lønnskostnader	**2017**	**2016**
Lønn og andre relaterte ytelser	16 135 494	15 840 438
Arbeidsgiveravgift	2 846 973	2 831 864
Pensjonskostnader	2 702 141	2 686 902
Sum	**21 684 608**	**21 359 204**

Foretaket har sysselsatt 14,83 årsverk i regnskapsåret.

Note 11 - Ytelse til ledende personer

Type ytelse	**Daglig leder**	**Styret**
Lønn	1 787 535	1 263 167
Annen godtgjørelse	167 931	

Note 12 - Revisjon

Kostnadsført revisjonshonorar for ordinær revisjon i 2017 utgjør kr 103 079. Revisjonshonoraret er fakturert fra tidligere revisor.

Note 13 - Obligatorisk tjenestepensjon

Foretaket har pensjonsordning som tilfredsstiller lov om OTP (obligatorisk tjenestepensjon).

BDO AS
Munkedamsveien 45
Postboks 1704 Vika
0121 Oslo

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Sparebankstiftelsen DnB

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sparebankstiftelsen DnBs årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, aktivitetsregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdeling og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 10. april 2018
BDO AS

Erik H. Lie

Erik H. Lie
Statsautorisert revisor

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale nettverket BDO, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA.

Foto

s. 1, s. 32, s.39 og s. 90: Øystein Bakke
s. 5: Nikolaj Blegvad/Nasjonalbiblioteket
s. 7: Endre Lohne
s. 11: Norsk Litteraturfestival
s. 12: Øverst: Christina Leithe Hansen, nederst: Instrumenter i fokus
s. 13: Nederst: Jörg Wiesner
s. 14: Klyve skolekorps
s. 15: Marit Fagnastøl
s. 19: Nederst: Oslofjorden Friluftsråd
s. 20: Øverst: Brian Cliff Olguin, nederst: Nedre Eiker bibliotek
s. 21: Øverst: Julianne Leikanger, nederst: Marit Fagnastøl
s. 23: Richard Valencia. Fiolin laget av Matteo Gofriller i Venezia 1721
s. 30: Ridderdagene: Jan Arne Dammen, skileikanlegg: Lesjaskog Idrettslag
s. 31: Pumptrack: Helge Sollien
s. 35: Raphael Ferrand
s. 40: Bøndernes Hus Venner, nederst: Synne Aasland
s. 41: Øverst: Blaafarveværket, nederst: Fortidsminneforeningen.
s. 42: Helge Lund
s. 44: Julianne Leikanger
s. 46: Bernt Inge Stormoen
s. 48: Brygge: Julianne Leikanger, sykkel: Berit Fiksdahl
s. 49: Utkikkstårn: Bernt Inge Stormoen, hester: Vibeke Hermanrud
s. 50: Andreas Capjon
s. 52: Lene Berge/Stiftelsen Ilene våtmarkssenter Holmen
s. 53: Øverst: Norsk meteornettverk/Solobservatoriet på Harestua, nederst: Eva Grothe
s. 54 og s. 57: Filip Christensen
s. 58–61: Naturvernforbundet og Eddy Grønset
s. 63: Lukas Tietgen
s. 64: Forbundet Kysten
s. 67: Karin Elise Faiersson
s. 69: Anja Lindtner Hagen/Globusfestivalen 2017

Øvrige foto: Sverre Chr. Jarild

Produksjon: Pekaill AS v/Eddy Grønset
Design: Elin Iversen
Trykk: RK Grafisk

e-post: post@sparebankstiftelsen.no
www.sparebankstiftelsen.no
Ansvarlig utgiver: Sparebankstiftelsen DNB ved Marit Fagnastøl
Utgivelse: 2018

Omslag: Foreldre på Bjølsen skole i Oslo bestemte seg for å samle matoppskrifter fra barn og familier i lokalmiljøet og lage en internasjonal kokebok. David og Elias Moland-Wulff bidro med oppskrift på Kvæfjordkake. De serverte kaken til flere av bidragsyterne til kokeboka som var samlet på Vøienvolden gård på Sagene i Oslo. Du kan lese mer om kokebokprosjektet på side 39.

Sparebankstiftelsen DNB
Postboks 555 Sentrum
0105 Oslo
Tlf: 902 44 100

sparebankstiftelsen.no